

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal št. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 6. aprila 1933

Naročnina za četrta leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 14
Leto V

Otok srečnih

Bali — otok sanj, srečnih zakonov in pridnih otrok

Mala tempelska plesalka
v svečanem okrasu

Daleč zunaj v Indijskem oceanu, osem dni vožnje od Singapura in komaj eno noč od Jave leži otok Bali — edini raj, ki ga danes poznamo na zemlji. Njegovi prebivalci so v obeh vrhovnih kastah potomci starih Indov, v spodnjih dveh kastah pa mešanica Malajcev in Polinezijcev iz Južnega morja.

Otok je zato pravi raj, ker je Bali-jec čudovito uravnovešen v svojem

razmerju do posvetnih in nadzemskih stvari. Sum cuique — vsakomur svoje. Nadnaravne reči zavzemajo sicer velik prostor v njegovem duševnem življenju, toda Bali-jcu niso vse. Važno je tudi, da zna človek obdelovati riž, gojiti kavo in rediti govedo in prašiče za izvoz, zakaj naposled je vendarle, dokler živimo na tem svetu, prijetna zavest, da imamo v skrinji nekaj evenka.

Na Baliju so vsi zakoni srečni.

To je drzna trditev, pa vendar resnična. Merilo za poročitev je sposobnost žene, ne njena lepota, zakaj lepota ni na Baliju nikaka redkost. Prav za

prav so na Baliju vse ženske lepe, prav tako kakor tudi moškega ne srečate, ki bi bil posebno grd. Če vprašate svečenika, kneza ali delavca, zakaj je vzel svojo ženo, boste zmerom dobili isti odgovor: ker zna dobro delati. Žena skrbi skoraj sama za blagostanje v rodbini in mož ravna z njo zelo spoštljivo. Gospodinjstvo, nakupovanje, ravnanje z denarjem in reja živine je vse njena stvar. Le vzgoja otrok ji ne dela nobene težave. Čudno, a resnično.

Na Baliju ne poznajo razuzdanih otrok.

Najbolj značilna lastnost tega otoškega ljudstva je namreč ljubeznivost. Ne samo v slučajnostnem občevanju s tujci, nego tudi v družini sami. In ta ljubeznivost je tisto, kar dela čisto in neskajeno življenje na tem otoku. Res da pride tudi v tem rajcu do nesoglasij, toda nikoli se ne pojavijo v neljubeznivem tonu. Očarljivi nasmešek, ki ga Američan imenuje »keep smiling« in ga priporoča z oglasi in velikanskimi lepaki svojim bližnjim, je na Baliju izliv tople srčne dobrote. Ljubeznivo in vljudno občujeta roditelja z otroki, in če mamiči temperament vendarle kdaj odpove in svojega otroka, kadar ga le preveč polomi, nedolžno udari, steče vsa družina v strahu na vrt prositi hišne bogove, ki imajo tam svoje oltarje, naj potolažijo užaljeno otrokovo dušo.

Tudi na polju dela žena. Ona seje riž, ona ga obdelava in požanje. Mož pa preorje polja, in to pogosto z velikimi težavami. Zemlja je po večini valovita in zato morajo napraviti terase. Vse je treba matematično natanko izračunati. V obliki polkro-

Prirodna lepota in milina
odlikujeta mlado Baličko

gov se vzpenjajo polja drugo nad drugim, kakršna so pač tla. Kakor smaragdno zelena preproga se lesketajo, kadar stebelca poženejo, in le ob žetvi valovita žito ko rdeče zlato pod temnosinjim nebom.

Na tem otoku poznajo samo mokre riževe nasade, to se pravi, riž sejejo v vodi. V ta namen spravijo možje vodo iz hribov. Na Baliju imajo posebne vodne zadrage in veliko odlikovanje je, če sme kdo biti član take zadruge. Predore grade in napeljavajo skoznje vodo v več — kilometrov dolgih vodovodih na polja. Drobce — ni slapovi škrope polja komaj 25

Zmagovalci v volovski dirki
v čudovito izrezljani, z zastavami okrašeni vpregi z velikimi lesenimi zvonovi

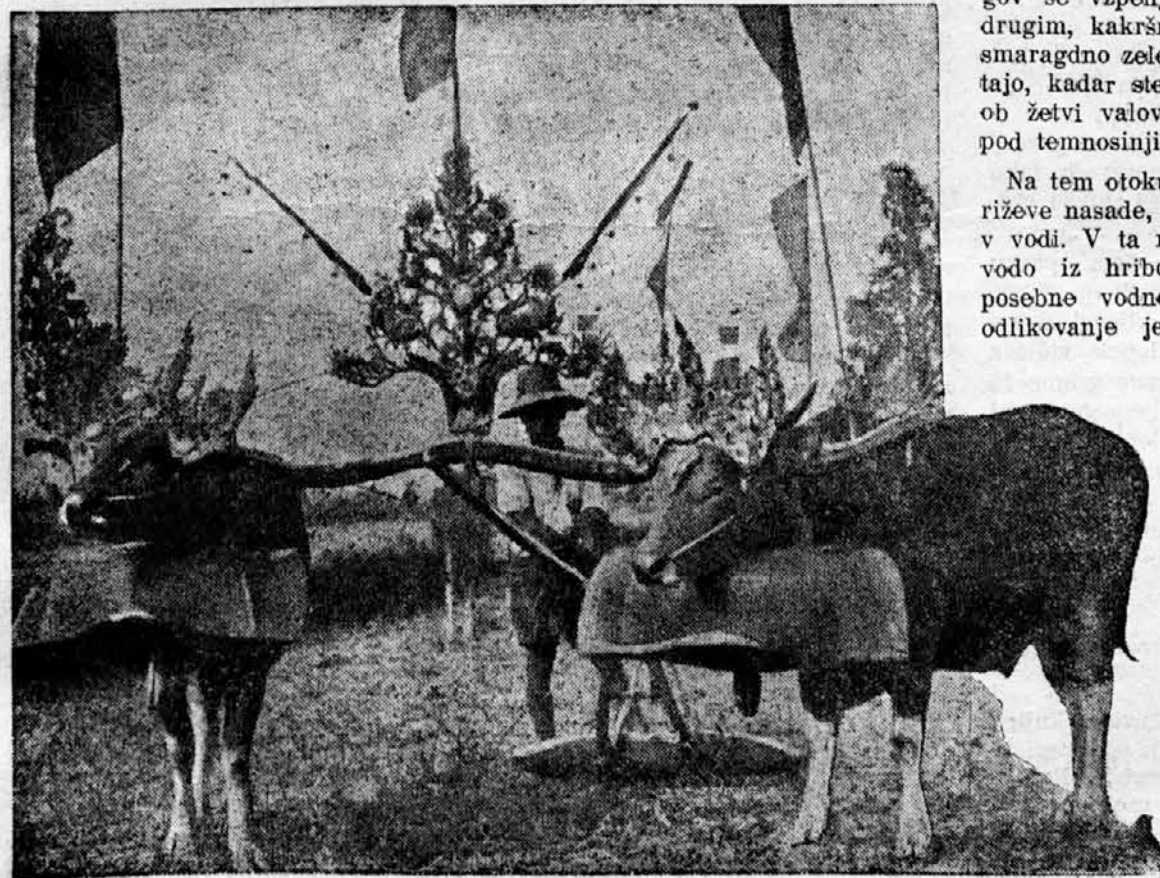
Kako se svetlikajo v prečudno živih in pisanih barvah! Kako žehtijo iz njih vonj te čudovite zemlje!

Takrat se zaslišijo strelji iz možnarjev in na čelu izpreveda zagledamo dečke s plapolajočimi zastavami in okrašenimi palicami. Za njimi pa stopajo žene z darovi. Oltarje in srebrne skodelice s pisanimi sadovi nosijo mimo nas. Sama svetloba, barva in zrak! Kje smo? Ali je to Bali? Ali ni mar beneški karneval?

Skozi sveto vodo gre izprevod. Ta voda ima prečudežno moč, da vzame vso nesnago in nečistost. Potem odidejo v svetišče, kjer se grmadijo darovi.

Ob ograji svetlišča stoji svečenik. Skrivnostne kretnje dela s prsti in mrmra svete molitve. Rdeča tiara s trinajstimi zlatimi obročki mu krasi glavo in na njenem vrhu se iskri gorski kristal. V rokah ima rožni venec iz 108 jagod. Ne moli k Brahmi Višnuju, tudi ne k Šivi, temveč k enemu edinemu, velikemu, vsemogočnemu, k Tintiju,

Se nadaljuje na 3. strani.

Konec najrazkošnejše tihotapske ladje

Prigoda iz državljanske vojne zaradi alkoholne prepovedi v Združenih državah. — Razvpita tolpa tihotapcev na atlantski obali med Filadelfijo in New-Yorkom. — Bogat plen stražnika Morrissona.

Jahta »Allegro«, ki je vpisana v sezname filadelfske luke, je bila znana na vsej vzhodni obali Združenih držav kot najbolj razkošna tihotapska ladja. Pripovedovali so, da so njeni lastniki zaslužili s tihotapljenjem bajne vsote. Jahta sama je stala več ko 120 tisoč dolarjev. Družba tihotapcev — 12 moških in 2 ženski — jo je kupila. Agenti prohibicije so več mesecev zaman prežali nanjo. Nikoli je niso mogli zalotiti pri tihotapstvu. Ko je čez noč prepeljala velike zaloge vtihotapljenega alkohola, se je na vse zgodaj ponosno vračala v filadelfsko luko.

Jahto je bilo treba ujeti, ko prevažala alkohol. Prohibicijske oblasti so zadale najposobnejšemu lovcu tihotapcev, stražniku Morrissonu, nalogo, da vjame jahto »Allegro«. Dale so mu najhitrejši motorni čoln za lov na tihotapce, ki je drvel z brzino 25 morskih milj na uro.

Morrisson se je lotil dela. Izbral si je dvajset najposobnejših prohibicijskih agentov. Sleherno noč se je odpravil iz filadelfske luke in križaril na odprtem morju, prepričan, da bo nekoč zagledal »Allegro«. Z velikim reflektorjem je presvetil vso okolico. Morrisson je zvedel, da prevažala »Allegro« alkohol vzdolž obale med Filadelfijo in New-Yorkom. Cela dva meseca je zaman križaril vsako noč po morju. Tihotapske jahte ni bilo na izpregled.

Nekoč, v začetku decembra lanskega leta je pa Morrisson uzrl daleč na morju pred filadelfsko luko zaželeno jahto. V temni noči je stala pri miru. Njeni stroji niso delali. Vsa ladja je bila zavita v temo.

Morrisson je odredil, da naj se približa motorni čoln z največjo opreznostjo sumljivemu parniku. Morali so izrabiti velike valove, da so to nalogo čim uspešneje izvršili. Z utrjenimi lučmi je drvel motorni čoln »Allegro« nasproti. Na rilcu čolna je nabit top, iz katerega smejo prohibicijski agenti streljati na vsak parnik, če se na tretji poziv ne ustavi. Toda Morrisson je prepovedal streljati tudi po tretjem pozivu. Saj je bil motorni čoln hitrejši od jahte in jo bo prejel ali slej prehitel. Mnogo koristnejše je za prohibicijske agente, če vlovijo žive tihotapce in zaplenijo alkohol, nego če ladjo potopijo.

Razburljiv lov

Motorni čoln se je z veliko naglico bližal »Allegro«. Zdelo se je, da na jahti vse spi. Toda ko se je bil motorni čoln približal na kakih tisoč metrov, so na jahti zagorele luči in stroji so zaropotali. Tihotapci so bili opazili policijski čoln, pa so zagnali stroje in pričeli s polno paro drveti. Morrisson je ukazal, da se reflektor nastavi na bežečo jahto in da se izstrelijo rakete v znak, da se mora jahta ustaviti. »Allegro« se pa za to še zmenil ni, temveč je plul z nezmanjšano brzino dalje. Stražniki so se divje zagnali na lov. Že s prostim očesom se je videlo, da se razdalja med motornim čolnom in »Allegrom« vse bolj in bolj krči. Kar na lepem so začeli tihotapci streljati

s puškami. Merili so v reflektor. Morrisson, ki je bil pri topu, je vprašal Morrissona, ali naj ustreli v odgovor na ogenj tihotapcev. Morrisson ni dovolil. Tihotapcem se je posrečilo s kroglo razbiti reflektor motornega čolna. Zdaj je »Allegro« lahko v temi brez skrbi vozil svojo pot.

Spet so se mornarji obrnili na Morrissona, naj jim dovoli streljati na tihotapsko ladjo; Morrisson tudi zdaj ni dovolil. Čeprav je tema, nam ladja ne bo utekla, je odgovoril. Mar ne vidite, da se ji čedalje bolj bližamo? Najkonec je čez pol ure bo naš čoln ob boku »Allegra«.

Ko se je motorni čoln približal »Allegro« na tri sto metrov je jahta ustavila stroje in tihotapci so razpeli na jamboru v znak predaje belo zastavo. Čez nekaj minut je bil policijski čoln poleg »Allegra«. Deset do zob oboroženih prohibicijskih agentov je zlezlo na krov.

Rajši v vodo kakor v zapor

Na njihovo veliko začudenje je bilo na jahti samo pet tihotapcev. »Kje so ostali?« je vprašal Morrisson. »Ne vemo,« so odgovorili tihotapci na ladji. Toda Morrisson jim ni verjel.

Koliko nas stane ljubezen

Če ne bi bilo ljubezni, bi imela policija manj opravka. — O, ta vrezljana srca! — 1700 pregreškov zaradi ljubezni

Priznani belgijski učenjak de Bruyn, ki si je na polju statistik pridobil že mnogo priznanja in ugleda, je nedavno tega izdal knjigo z naslovom: »Koliko nas stane ljubezen?« Avtor nam daje na to vprašanje izčrpne odgovore.

Ljubezenske prispege na lesu

Nič na svetu nas ne stane toliko in nam toliko ne prizadene vsako leto, vsak mesec in dan, kakor ta nesrečna ljubezen, ki je pa ljudje ne morejo pustiti. Dr. Bruyn nam v svoji knjigi dokazuje, da vsi gozdni požari na svetu ne povzročijo take škode kakor ljubezen, ki zapiše svojega čuvstva v les...

V bruseljskem mestnem parku morajo vsako leto obnoviti devet sto klopov, ker so jih zaljubljeni dobesedno izrezljali. Na klopih vidiš z nožički vrezana srca, monograme in tudi cele verze. Zaljubljenec pa ni dovolj, da pokončajo klopi v parkih, temveč pokvarijo in uničijo s takim rezljanjem tudi mnogo dreves. Samo popraviljanje klopov stane bruseljsko mestno občino na leto dvajsettisoč frankov.

Prometne nesreče zaradi zaljubljenecv

V drugem poglavju svoje knjige pripoveduje de Bruyn o ameriški statistiki prometnih nesreč. Pet in sedemdeset odstotkov vseh prometnih nesreč v Ameriki gre na rovaš zaljubljenecv. Avtomobilist se pelje

Medtem ko so njegovi ljudje prevzeli jahto, se je on sam vrnil na motorni čoln in odredil, naj križari po morju nazaj ob poti, po kateri so sledili »Allegro«. Glavni člani družbe so morali po Morrissonovem mnenju skočiti v morje. Rajši so tvegali smrt v valovih, kakor da bi bili več let zaprti. Gotovo so bili prepričani, da bodo priplavali na kopno.

V pol ure je polovil motorni čoln na morju sedem moških in dve ženski. To so bili glavni člani tihotapske družbe. Skočili so v morje, ko so se prepričali, da ne bodo mogli z jahto pobegniti. Ženske so grizle in praskale z nohti, da bi jih ne mogli stražniki potegniti iz morja. Pa se jim ni posrečilo. Vseh devet so potegnili na čoln. Ko je Morrisson opravil to reč, se je vrnil na »Allegro«, kjer so njegovi ljudje popisali že ves alkohol. Tovor je bil vreden 125 tisoč dolarjev, po naše dobrih 8 milijonov dinarjev. »Allegro« in njegovi delničarji so se pod nadzorstvom policije vrnili v Filadelfijo, kjer zdaj čakajo sodbe.

Takšen je bil konec najrazkošnejšega tihotapskega parnika ob atlantski obali Združenih držav.

Naš pravi domači izdelek!

Ves svet ena sama velika vas

Edinstven primer, kako se z visoko razvito tehniko premagajo vse daljave, nam je poročilo gospoda G. Warda Pricea, posebnega dopisnika »Daily-Maila«.

Neka Američanka, ki potuje v Indijo, je telefonsko poklicala z ladje svojega moža v Newyorku. Povedali so ji, da je mož odpotoval na jug Združenih držav, v Kansas City. V desetih minutah je dobila zvezo z mestom, ki je od Newyorka oddaljeno več tisoč kilometrov, in nekaj hipov na to so že zvedeli, da je njen mož v klubu, kamor so ji dali končno zvezo. Mož in žena sta govorila: žena z ladje na rdečem morju, mož pa iz kluba v Kansas-Cityju.

Brrr!

»Videl sem nekoč fakirja, ki se je znal napraviti tako drobnega, da sem moral dvakrat pogledati nanj, preden sem ga enkrat videl.«

»To ni še nič! Poznal sem človeka, ki je znal tako dobro posnemati živalske glasove, da je solnce izšlo, če je zakikirikal!«

»To naj bo kakšna posebnost? Malenkost v primeri z mojim junakom, ki je znal tako zadenski iti, da je bil vsakdo, kdor ga je srečal, prepričan, da gre domov. Šel je pa seveda nazaj v krčmo.«

»Najzanimivejši, gospodje, je pa bil neki igralec, ki je znal tako naravno prikazati nevihto, strelo in grom, požar, brizgalno in gasilce pa tako verno, da se je vsem mamicam na kilometre daleč mleko skisalo.«

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksenburg: št. 5967, Luxemburg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Otok srečnih

Nadaljevanje z naslovne strani.

ki stoji, neviden človeškemu očesu, v žarkih na robu solnca.

Zdajci se množice zganejo. Prika-
zal se je knez, potomec starih ba-
lijskih vladarjev. Za njim njegove
štiri žene in tucat stranskih žen. —

Kozmetični salon na Baliu
Obrvi se popravijo s tušem

Bali ni navaden doživljaj s potova-
nja, Bali je dosti več. Morda zato,
ker so njegovi ljudje edini, ki znajo
prav pojmovati zmisel življenja. Da-
nes je Bali še raj na zemlji, toda ev-
ropski strup, ki še nobeni deželi ni
prizanesel, se tudi tu ne bo ustavil,

Bog odločitve stoji na križpotju

in tedaj bomo tudi na tem otoku
dobili ime, ki so ga prebivalci Upo-
luja dali Evropeem: »papalagi« —
grobokopi paradiža...

Mož, ki je pošti napovedal vojno

Sodnijska vojna med kodanjsko pošto in gospo-
dom Birgerjem. — Človek, ki pošilja sam sebi po
pošti zavoje in jih po tem noče prevzeti. — Pošiljke
svežh rib, mrtvih kanarčkov in živih žab, ki delajo
pošti in sodnji velike preglavice

Prav za prav nikdo točno ne ve, za-
kaj je pričel gospod H. Birger ne-
nadoma smatrati pošto za kugo, ki
je nevarna njegovemu življenju.
Morda bi kakšen zdravnik-psihiater
dognal tajne vzroke. Pa pustimo to!
Oglejmo si rajši tega gospoda sicer!
Dostojen in neomadeževan Kodan-
čan je. Ni več mlad, a je vseskozi
pošten. Lepega dne je napovedal po-
šti svojega rodnega mesta čudno in
tajinstveno vojno, ki traja še danes.

Zadeva se je pričela pred dobrim
letom, ko so se pri predaji povzet-
ne pošiljke križala mnenja gospoda
Birgerja in uradnika njegove pristoj-
ne pošte. Zaradi tega skromnega in
prav gotovo vsakdanjega spora je
prišlo do sodnega procesa. Birger je
zahteval odškodnino, pošta pa zado-
ščenje za žalitev uradne osebe in za
grožnje. Tedaj je izbruhnila vojna, ki
se noče poleči.

Gospod Birger spravlja pošto
upravo v stalne neprilike in sicer
zmerom na način, ki ni protizakonit.
Ni mu mar — to je značilno — ne
truda ne stroškov; kajti on je idealist
in mu gre v prvi vrsti za to, da ni
pošta nič dneva niti ure varna pred
njim.

Na svoj naslov si pošlje izvešene
duri kot vzorec brez vrednosti (po
danskim poštnim predpisih je vsaka
oblika dovoljena). Ko prisopliha
poštni sel z neprijetnim tovorom, go-
spod Birger seveda pošiljko zavrne.
Vrata je treba vrniti pošiljatelju,
torej gospodu Birgerju samemu. Ta-
krat šele vzroji. Kolikokrat pa naj še
izjavi, da pošiljke ne mara! Pošti se
jeziijo lasje, ker ne ve, kaj naj počne

z 2-10 metra visokimi in 1-20 metra
širokimi vrati brez gospodarja.

V največji vročini si pošlje pošto
ležeče velik zaboj svežih morskih
rib. V sovražnikovem taborišču —
na pošti — je po dveh dneh vse ta-
ko neusmiljeno zasmrajeno, da je
upravnik pošte prisiljen pošiljko od-
preti in vsebino odstraniti. Takrat
šele pride gospod H. Birger in za-
hteva odškodnino za svojevolsko pri-
svojenost tujo lastnino. Ker se mu ni
posrečilo dobiti odškodnine, je snoval
maščevanje.

Od takrat pošilja popolnoma tujim
ljudem v zaprtih pislih nemogoče
stvari. Kot pošiljatelja označuje na
hrbtu pisma nameščence sovražnega
poštnega urada. V cvitkih so mrtvi
kanarčki, žive žabe, stisnjene jeklene
vzmeti, ki pri odpiranju skočijo iz
pisma in pobožajo srečnega naslov-
nika po nosu, in celo 6 zmečkanih
stenic v svilnatem papirju. Tem po-
šilkam prilaga listke z nesramnimi
psovskami in strašnimi žalitvami. Iz
nepredvidnosti menda je napisal te
listke povečini lastnoročno, zatega-
delj so zadevo odkrili. Na pošti, kjer
je pritožb kar deževalo, so takoj su-
mili, da ima njihov stari prijatelj
prste vmes.

Zdaj se obeta nova obravnava. Zdi
se, da bodo pritegnili nekaj najbolj-
ših danskih psihijatrov. Če pa ne
bodo tega dobrega gospoda za nekaj
časa spravili na varno v gumijasto
celico, si še misliti ne moremo, kak-
šen bo po tem drugem sodnem pro-
cesu način vojskovanja gospoda Bir-
gerja.

Svojevrsten način

Kako si je iznajdljivi pustolovec izmislil trik z
mehko kuhanimi jajci in kako so mu pariški ka-
varnarji šli na limanice. — Dobra kupčija z novimi
površniki in budno oko pariškega detektiva.

V pariški kavarni »Boucheur« je,
kakor zmerom popoldne, živahen
promet. Pri mizicah se tiščijo ljudje,
govorijo med seboj in z drugim in
poslušajo. Kdor je našel prijeten pro-
storček, je moral dolgo iskati, povr-
h je imel pa še srečo. Kajti dvomljivo
je, če ti bo tam, kjer se kar na hitro
vsedeš, udobno.

Tako je na videz razmišljal mlad
mož, dobro oblečen, s cigareto v
ustih. Nalahko se je priklonil in se-
del k mizici s tremi krožniki in tremi
kozarci poleg treh mlajših dam.

»Dve trdo kuhani jajci in kozarec
piva!«

Hip na to mu je prinesel natak-
ar naročeno. Mladi mož si je odpel-
plašč, segel po jajcu, ga igraje vrgel
v zrak in ga ujel. Trdo je udaril z
njim po mizi.

Nesreča! Cel slap rumene in bele
tekočine se je razlil na mizo in čez-
njo na skoraj nov gospodov površ-
nik. Dame so prestrašene odskočile.
Mladi mož se je z vljudnim smeh-
ljajem oproščal: »Oprostite, prosim,
tega se seveda nisem nadejal. Taka

postrežba« — čedalje glasneje in
razburjeno je govoril — »je nesram-
nost! Človek si naroči trdo kuhana
jajca in ko udari brez slutnje ob
mizo, se mu sčedi kar celo jajčno
morje po obleki!«

Gostje se spogledujejo.

»Pokličite mi takoj ravnatelja,« je
zaklical natak-
arju, ki se je vneto tru-
dil očistiti mizo. Ravnatelj je bil v
hipu tu in se globoko priklanja-
je oproščal. »Zahtevam odškodnino. Kaj
prav za prav mislite? Oglejte si ta
površnik, nov je, predvčerajšnjim
sem ga kupil. Recite sami, gospod,
ali morem tak na ulico? Kaj?«

»Da, da, gospod! Seveda, razu-
mem,« pri tem je segel v žep, da mu
odšteje primerno odškodnino. Mir je
glavni pogoj v kavarni, tega se je
ravnatelj dobro zavedal.

»Omadeževani« gospod se je ravno
pripravljal, da z odpuščajočo gesto
spravi ponujen denar, ko se nena-
doma vmeša tretji gospod, ki je do-
slej mirno srbal svojo kavo. »Tako,
mladi gospod! Dovolj dolgo sem
mirno gledal in poslušal. Zdaj pa
konec! Ste razumeli?«

Tako je nahrulil nesrečnega gosta,
ki ga je menda dobro poznal. Se-
gel mu je v notranji žep površnika
in glejte — glejte — potegnil na
dan več belih jajčastih stvaric, ki
jih je razbil ob mizi, da se je kar
cedila po mizi rumenobela tekočina.

Elegantnega mladeniča je odpeljal
s seboj. Detektiv se je sicer v že
različnih kavarnah silno zabaval s
to pretkano igro spretnega mladeni-
ča. H koncu pa mu je umetnija ven-
dar jela presedati. Odpeljal je »umet-
nika« v takšen kraj, kjer so sobice
prav majhne in prazne, in še niti
za zajtrk ne servirajo jajc...

Nahod — posledica po- manjkanja vitaminov

Po najnovejših ugotovitvah baje
navadni nahod ni bolezen, pač pa
znak, da primanjkuje nahodnemu bol-
niku vitaminov. Prav kakor je gla-
vobol postranski pojav kakršnekoli
bolezni, tako utegne tudi nahod biti
znak okužitve žlez ali čelne dupline,
hkratu je pa skoraj gotovo tudi dokaz,
da je telo zaradi pomanjkanja vita-
minov premalo odporno.

Dasiravno vitamini sami nimajo ta-
kih svojstev, da bi preprečevali oku-
žitve, so tkiva prav zaradi pomanjka-
nja vitaminov toliko neodporna, da
se ne morejo ubraniti okužbe. Naho-
da se baje človek kmalu iznebi, ka-
dar dobi telo dovolj vitaminov.

Japonci izvažajo gejš

Cangčun, glavno mesta Mandžukua,
je zaprosilo za uvoz sto gejš, ker se
japonski uradniki v prostem času na
smrt dolgočasijo in bi se hoteli časih
v plesu zavrteti s pravimi japonskimi
gejšami. Nekaj teh plesalk so že pre-
peljali v novo domovino.

Poslednji svojega rodu *Izumirajoči orli*

Tragika kraljevske ptice

V katerih krajih na zemlji žive še zadnji potomci najponosnejših ptic roparic? In posebej: kje poznajo še največje med njimi, mogočne planinske orle?

Planinski orel je po vsem načinu svojega življenja, po ustroju svojega telesa in po tradiciji tisočletij navezan na neprehodne in skoraj nedostopne skalnate kleči visokih gora. Na strmih skalnatih stenah si najrajši postavi svoje gnezdo. S tem

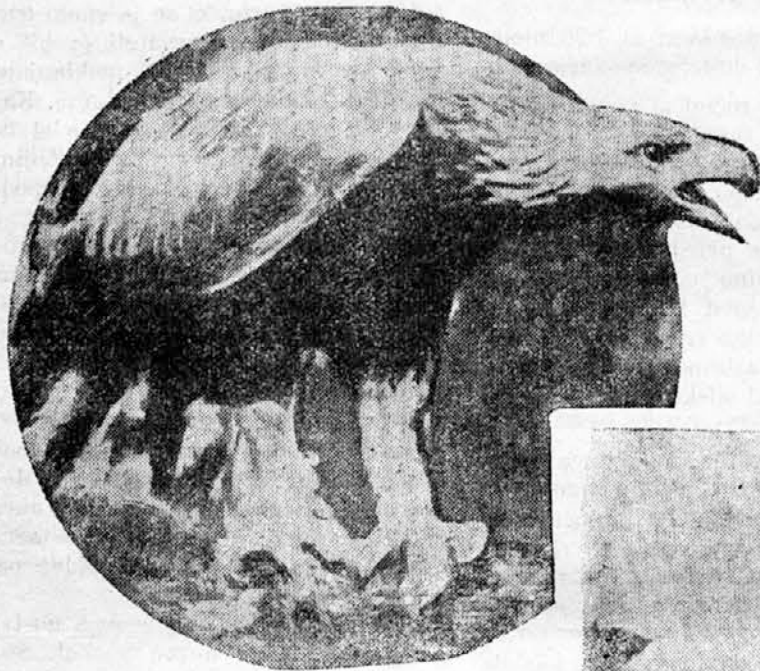
nega ptiča, toda vse kaže, da prepozno.

Obdržal se je planinski orel tudi v Dinarskih Alpah v Jugoslaviji in v nekaterih vrhovih grškega Olimpa, potem v Kavkazu in na Himalaji. Pa tudi v teh krajih ne bo več dolgo. Kakor da bi neizprosna usoda preganjala ravno najmočnejše in najlepše živali: civilizacija je zanje smrt. Orli izumirajo — vzlic vsem zakonom, ki jim je namen zaščita

zadnjič priložnost udeležiti.

Na neki skoraj navpični steni, visoko nad Pontresino v švicarski dolini gornjega Inna smo turisti nekega dne odkrili gnezdo planinskega orla. Neprestano so letale orjaške ptice s plenom h gnezdu in ga spet zapuščale; z daljnogledom smo opazili, da sta stara dva krmila edinega mladiča. In takoj smo sklenili: ta redki posnetek moramo napraviti, pa čeprav moramo tvegati nevarno plezalno turo, ki nas lahko stane življenje.

Drugi dan smo pričvrstili vrvi okoli debela stare limbe — od čvrstosti vrvi in drevesa je bilo odvisno življenje treh ljudi. In potem smo jeli plezati po vrvi ob strmi skalnati steni navzgor — pol ure je trajalo plezanje, zdelo se nam je cela večnost. Na posled je bil tovariš z aparatom na vrhu, komaj dva metra od orlovega

Krasen eksemplar
starega planinskega orla

smo tudi že povedali, v katerih krajih mora biti ta ptica doma: ob fjordih in morskih čerch na Norveškem so tisti kraji, kjer je največ orlov. Nekoliko manj jih je v najvišjih skalnatih in zasneženih vrhovih Pirenejev, a tudi tam izpodriva ponosno ptico civilizacija, gradnja vedno novih avtomobilskih cest in vse bolj in bolj naraščajoči tujski promet in turistika.

V bavarsko-avstrijskih Alpah je planinski orel že zelo redka prikazen; pa tudi v Švici, kjer ga je bilo pred nekaj desetletij še dovolj, že izumira. Sicer se je švicarsko društvo za zaščito živali zavzelo za kras-

Kralj ptic

kraljuje tako visoko, da ne morejo do njega ne ljudje ne živali

prirode, vzlic vsem nacionalnim parkom, vzlic vsem lovskim prepovedim.

Toda če že smemo tu govoriti o sreči v nesreči: čim redkejša postaja ta ptica, čim neizogibnejša njena usoda, tem bolj jo je začel človek ceniti in ljubiti. Danes menda ni lovca, in naj bo še tako strasten, ki bi mu le na misel prišlo, da bi se odpravil na lov na orle. A če že gre na lov, gre le s fotografskim aparatom — in takega nekrvavega, čeprav nič manj razburljivega in nič manj nevarnega lova sem se tudi jaz imel

gnezda, z veličastno pokrajino Piz-Paltija pod seboj, z njegovimi ledeniki in snežnimi polji in v ozadju z dolino Engadina. Že samo fotografiranje je tu gori smrtno nevarno — in razen tega tudi ne kaže pustiti v nemar mladega orliča, čeprav je star šele nekaj tednov. Kako piha in ogorčeno sika v človeka! Še tega bi manjkalo, da bi se ta vrag zagnal v fotografa!

Čez eno uro je bila tudi ta naloga opravljena in svet bogatejši za nekaj prekrasnih slik poslednjih orlovskega rodu.

HUMOR

Glosa

»Mož, ki odneha, če nima prav, je moder.«

»Res. In mož, ki odneha, čeprav ima prav, je — ?«

»Oženjen.«

Strašno

»Recite svojemu šefu, da bi rad z njim govoril.« reče visok in širokopleč mož, ki je stopil v pisarno. »Moje ime je Danijel.«

Vajenec, majhen in droban deček, se ves prestrašen ozre po obiskovalcu.

»Vi ste gospod Danijel?« vpraša jecljaje. »To je strašno!«

»Strašno — zakaj?« se začudi obiskovalec. »Nu, ali je šef doma?«

»Je, toda zapovedal mi je, da vas vržem ven, če pridete.«

Otroška

Slavka je šla pred kosilom s teto na kratek izprehod. Nenadoma začuti, da je lačna. Nekaj časa premišljuje, kako bi to povedala teti, da je ne bi okarala. Naposled si izmisli.

»Tetka,« reče počasi in premišljeno, »kaj si bo neki mislila juha, če bo morala tako dolgo čakati na naju?«

V šoli

»Pregar,« vpraša učitelj, »če razrežem kos mesa na dva dela in vsako polovico spet na dvoje, kaj potem dobim?«

»Četrtrine, gospod učitelj.«

»Prav. In potem?«

»Osmine.«

»In potem?«

»Šestnajstine.«

»In potem?«

»Golaž, gospod učitelj!«

Mozart in čudežen otrok

Mozartu so nekoč pokazali čudežnega otroka, ki je res izborno igral klavir. Mojster ga je pohvalil. Otrok je bil ves srečen:

»Jaz bi tudi rad tako lepo skladal kakor vi. Kako se to napravi?«

»E, to mora biti že v človeku, in razen tega moraš še malo zrasti.«

»Zakaj moram še zrasti? Saj ste tudi vi začeli skladati že s trinajstimi leti!«

»Prav imaš, dečko, toda nikogar nisem vprašal, kako naj to napravim.«

Kritika

Mlad slikar je prvič razstavil. Ko odhaja z razstave, poln upov, sreča kritika O., ki takisto zapušča razstavo.

»Ali ste videli moje slike?« ga vpraša.

»Da — saj so edine, ki si jih človek lahko ogleda.«

»Res?« dahne slikar, ves počaščen.

»Seveda — pred drugimi stoji preveč ljudi.«

Izkušnja

Napisal O. Reinicke

Na južnem robu malega trga je stala drogerija Vojteha Vaverke, trgovina, ki je bila pri kmetih in meščanih na enakem dobrem glasu. Drogist Vojteh Vaverka si je bil že pred več leti kupil zemljo, kjer je imel zdaj drogerijo; s svojo ženo in hčerko Boženo — ravno je dopolnila 18 let — je stanoval v prvem nadstropju.

Pri drogistu Vaverki se je učil Jan Kolar; pred tremi leti je bil stopil v trgovino in se je ravno izučil. Kolar je izpolnil svoje dvajseto leto, bil je spreten drogist, znal je z ljudmi ljubeznivo občeati in se je dobro razumel tudi s hčerko svojega gospodarja. Med obema je vladalo toplo prijateljstvo, in Vojteh Vaverka, pa tudi njegova žena nista ravno nerada gledala, kako se med mladima človekoma razvija globlje čustvo.

»Oče,« je veselo dejala Božena, »danes je menda Jan dopolnil svoj uk. Kajne, saj mu boš napisal lepo izpričevalo in ga obdržal v trgovini?«

Drogist je ljubeče pogladil svojo hčerko po laseh, se nekam čudno nasmehnil in skomignil z rameni:

»Da, otrok, mogoče, bomo videli. Pomočnika bi res potreboval, toda obljubiti za zdaj ne morem še ničesar, res ne...«

Zasmejal se je, in Božena očetovih besed ni vzela tako resno, kakor so nemara le bile mišljene.

Vojteh Vaverka je tisti dan mislil samo na eno: Čudno jasno je vstal v njem spomin, spomin na eno uro, ne, komaj minuta je bila, ki bi bila mogla čisto drugače obrniti smer njegovega življenja.

Dobrih pet in trideset let je že minilo od tistih dob. To je bilo takole: Ravno se je bil izučil in njegov gospodar ga je poklical k sebi v sobo. Stari belobradi Fügner mu je stisnil roko in mu rekel, da je dober drogist in da bo prav gotovo delal čast svojemu poklicu. Nato je dejal, da mu bo napravil dobro izpričevalo; segel je v predal pisalne mize, vzel iz njega neki star račun ter mu rekel:

»Prosil bi vas, ljubi Vaverka, da poprej še skočite k 'Jelenu' in poplačate tale račun. Nate denar — šest in osemdeset goldinarjev in štirideset krajcarjev.«

»Da, gospod Fügner,« je vneto odgovoril, vzel račun in denar in hitro stekel v gostilno pri 'Jelenu'.

Tam je dobil generalnega zastopnika trdke Jakoba Grunda, pokazal mu je račun, naštel denar in počakal na potrdilo. Že starejši gospod je pogledal v svojo ogoljeno črno zapisnico, se potem nasmehnil in odgovoril: »Čudno, toda po mojih računih gre samo za šest goldinarjev in štirideset krajcarjev. Vaš gospodar se je moral zmotiti.« To rekoči je vzel šest goldinarjev in štirideset krajcarjev in napisal pod račun: 'Hvaležno prejel. Šeba, generalni tajnik.'

In potem je on, Vojteh Vaverka, stal na cesti, z osemdesetimi goldinarji v žepu in potrjenim računom na 86 gld in 40 kr. Nihče ga ne bo vprašal po teh osemdesetih goldinarjih, oddal bo potrjeni račun, stari Fügner se mu bo še zahvalil in mu izročil obljubljeno izpričevalo...

Osemdeset goldinarjev! To je pomenilo novo obleko! Osemdeset gol-

dinarjev! To so bili tudi svetlorumeni čevlji, ki si jih je Marženka, njegova sedanja žena, že takrat tako želela. Osemdeset goldinarjev! To sta bila nemara še zaročna prstana!

Počasi se je vračal iz gostilne domov. Osemdeset goldinarjev ga je vleklo k tlom kakor ogromna utež. Nikomur ni med potjo pogledal v oči, venomer je samo mislil:

»Osemdeset goldinarjev... nihče ne ve o njih...«

Ves znojen je prišel naposled domov. Segel je v žep, naštel osemdeset goldinarjev na mizo in s trepetajočim glasom rekel:

»Zmotili ste se, račun je znašal samo šest goldinarjev in štirideset krajcarjev.«

»Kaj vam pa je?« ga je vprašal stari Fügner.

»Tako sem tekel!« je bilo vse, kar mu je mogel odgovoriti.

Stari Fügner je bil brez besede spravil denar v žep in potem nekam čudno dejal: »Da, da, ljubi moj Vaverka, poštenje je časih čudna reč...« Potem je segel v predal pisalne mize, mu izročil zelo dobro izpričevalo in mu čestital, nato ga je pa pod razmeroma dobrimi pogoji obdržal v trgovini.

Ta dogodek sta potem oba, on in Marženka, zvečer skromno proslavila. O tistih osemdesetih goldinarjih ji pa ni bil ničesar omenil.

Čez leto dni se je z Marženko poročil, in na večer svatbe — starega Fügnerja sta bila kajpada tudi povabila — je imel s svojim gospodarjem pomemben razgovor.

»Nocoj bi vam rad nekaj povedal, ljubi moj Vaverka,« mu je rekel stari drogist. Potegnil ga je s seboj v tih kot, mu sedel nasproti in dejal:

»Saj še veste..., tisto z računom Jakoba Grunda... ko sem vas, preden sem vam dal izpričevalo, poprej poslal še h generalnemu zastopniku... Gotovo se še spomnite?«

Vsa kri mu je šinila v glavo; ničesar ni znal odgovoriti, samo nemo je prikimal.

»Vidite, prijatelj,« je potem stari mirno nadaljeval, segel v prsni žep ter vzel iz njega star in zmečkan papir. »Vidite, tale stari, potrjeni račun Jakoba Grunda, tegale bi vam rad dal kot svoje posebno poročno darilo. Račun se je namreč v resnici glasil samo na šest goldinarjev in štirideset krajcarjev; samo da sem sporazumno z generalnim zastopnikom napisal osmico pred šestico, in je tako nastalo iz šestih goldinarjev šest in osemdeset. Vse je bilo tako pripravljeno, da ste morali misliti, da ne bo nihče vprašal po ostalih 80 goldinarjih. Hotel sem samo preizkusiti vašo poštenost; izkušnjo ste prav dobro prestali. Če bi mi osemdeset goldinarjev ne bili izročili... sicer se je pa vse tako končalo, kakor sem pričakoval. Trgovec mora biti v prvi vrsti pošten, in vi ste bili poštene, zato ste tudi dobili izpričevalo, zato sem vas tudi obdržal v svoji trgovini... In v spomin na to preizkušnjo vam zdajle izročim tale stari račun kot posebno poročno darilo...«

In danes, dobrih pet in trideset let je bilo medtem poteklo, danes je ležal na pisalni mizi pred že osivelim drogistom Vaverko ta porumeneli

stari račun, ta težka preizkušnja poštenosti.

In zdaj bo mladi Jan Kolar, ki je danes še njegov učenec, prišel k njemu, prosil ga bo za izpričevalo, si jočih oči, poln vere v bodočnost, in njegova Božena, njegova ljubljena plavalas hčerka, se bo prav gotovo od srca veselila, če bo Jan Kolar res dobil dobro izpričevalo.

Drogist je vzel iz prsnega žepa kos papirja. Bil je račun že več desetletij obstoječe veletrdke Jakoba Grunda, katere zastopnik se je ravno mudil v trgu; še včeraj se je skrivaj z njim sestal in se dogovoril zastran poštenostne preizkušnje za svojega dosedanjega učenca Kolarja. Iz tri in štirideset kron je bil Vojteh Vaverka sporazumno z zastopnikom napravil tri sto tri in štirideset kron. In tudi na tem računu naj bi se podpisal: 'Hvaležno sprejel.'

Še enkrat si je drogist dobro ogledal pripisano trojko. Ne, prevara se ni mogla opaziti.

Nekdo je skromno potrkal.

»Naprej.«

Jan Kolar je vstopil, vljudno pozdravil, se ustavil pri vratih in dejal:

»Danes so minila tri leta, kar sem pri vas v uku.«

»Aha,« se je zasmejal drogist, vstal, ponudil svojemu učencu roko, ga povabil, naj sede, in dobrodušno dejal: »Zdaj bi pa radi izpričevalo, kajne?«

»Da, prosil bi vas, gospod Vaverka.«

»Zelo rad,« je odgovoril drogist, »toda poprej bi vas še prosil, da opravite majhno pot namestu mene. Skočili bi do gostilne pri 'Medvedu' in tam...«

»Zakaj ne!« je rekel mladi mož, »takoj bom nazaj,« in iztegnil je roko.

Trenutek se je drogist obotavljal, nato je pa počasi dejal:

»Ah, kar pustite, bolje bo, da sam to opravim.«

S temi besedami je spravil račun nazaj v žep, segel po že napisanem izpričevalu, ga razgrnil in še enkrat prebral, nato ga pa izročil mlademu možu:

»Nate, prijatelj, tole je vaše izpričevalo. Upam, da boste z njim za 'Medvedu'.

Naši bralci pišejo

Vse v tej rubriki objavljene prispevke honoriramo po 20 Din. — Rokopisov ne vračamo.

O ljubljanskem tramvaju

Morda so gospodje tam okrog njega sicer skromni in jim ni do javne pohvale, vendar pa ne smemo izpustiti priložnosti in jim izreči zahvalo za ganljivo skrb zastran našega tramvajskega prometa.

Nedavno so namreč, iz bogsigavedi kakšnih razlogov, uknili priklopne vagoncine in se sedaj nesrečni polniki opoldne in zvečer stiskajo v tramvaju kakor konzervirane sardine. Samo za večerne vlake priklopijo zopet te kočljive vagončice. Morda je bilo ljudi okrog tramvoja sram in so v veliki sili in sramoti dovolili pokoj res neuglednim priklopnim vozovom. Mislim pa, da bi ljubljanci še vseeno rajši potrpeali s to sramoto, če so že tako dolgo vrsto let, kakor pa se gnetli v tramvaju in trpeli inkvizitorske muke. Kadar bo dograjena dvotirna proga in bo promet

Vzorno čisto — vzorno
negovano po
vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
GT.3-33
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

dovoljni, in če želite, vas še kar naprej obdržim v trgovini.«

Jan Kolar je zajecel zahvalo. Vojteh Vaverka je odmahnil z roko, dobrodušno in prijazno.

Ko se je potem odpravljal, da plača zastopniku Jakoba Grunda račun, je pogledal skozi okno na vrt za hišo: tam sta stala njegova hči in Jan Kolar drug zraven drugega in vneto gledala v izpričevalo.

Drogist ju je nekaj časa opazoval. Potem si je globoko oddehnil.

»Drevi bova povabila Kolarjeve na večerjo, Marženka,« je rekel Vojteh Vaverka, ko je šel skozi prodajalno. »Zelo spodobni ljudje so to.«

»Zakaj ne, Vojteh! Pa jih povabi! — Mislim, da bo Božena zelo vesela...«

Njune oči so se srečale. Razumela sta se. Nasmehnila sta se, morda v spominu na tisti dan pred pet in tridesetimi leti...

Potem je Vojteh Vaverka odšel k

Medvedu.

voz lahko pogostejši, pa naj jih vzamejo iz prometa. Zaenkrat pa naj jih vsaj z ozirom na občinstvo spet pustijo v promet, namreč le, ako je tramvaj pri nas zaradi ljudi, ne pa narobe. Ti priklopni vozovi so še vseeno manjša sramota od smrdljive ljubljane, pa če že eno prenašamo, bomo radevolje še drugo. R.

Mati seveda tudi pride!

Če se oglasi nenadoma gost v hiši, kjer imajo ravno žehto, se ni treba materi več opravičevati. Zdaj ni namreč več rdečin, premencanih rok in nobene pare v pralnici, ki se tako zopno zale v obleko in lase. Mati pusti da Schiechtov Radion sam pere! In mati tudi ve, da opravi obilica kisikovih mehurčkov delo zanjo. Ti poskrbe, da je perilo ne samo belo kakor sneg, ampak da je že tudi takoj v kotlu obeljeno — brez njene pomoči. Tako se zdaj res lahko družini posveti — tudi kadar ima žehto. —

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

Povest, ki smo jo v prvi številki začeli prinašati, je napisal P. R. — tisti pisatelj, ki nam je dal že „Nezakonsko mater“. Naši čitatelji, ki so brali 1. in 2. letnik „Romana“ se gotovo še dobro spominjajo pretresljive ljubavne zgodbe, ki je takrat zbudila vseobčo pozornost in priznanje. „Kalvarija ljubezni“ je napisana po

resničnih dogodkih iz polpretekle in nedavno minule dobe in je pretresljiva slika človeškega trpljenja in strasti. Prepričani smo, da nismo mogli svojim zvestim čitateljem za novo leto bolj ustreči, kakor s to našo novo povestjo, ki jo bodo z velikim zanimanjem brali od začetka do konca.

Asistent je videl njen pogled in opazil njen drget. In s tolažečim glasom je dejal:

»Operacija bo vsak trenutek končana, gospa... Doktor Horvin je zelo spreten kirurg.«

Toda mlada žena mu ni odgovorila. Spet se je izgubila v prejšnjo bolešno zasanjanost. Asistent je umolknil.

Takrat so se odprla vrata.

»Dr. Horvin je prišel, je zašepetal asistent. »Saj sem vam rekel, da ne bo dolgo trajalo. Takoj boste izvedeli, kako je potekla operacija.«

Ljudmila je pogledala k vratom. Njene velike lepe oči so se uprle v došleca. Zdelo se je, kakor bi se v strahu zdrznila... nato se je pa mahoma vzravnila...

Ali ne bo vsa nestrpna planila k njemu? Ali ga ne bo obsula z vprašanji? Ne... Zdelo se je, kakor da je vest, ki ji jo prinaša... vest, ki utegne biti usodna za vse njeno življenje... da je ta vest niti ne zanima, da ji je skoraj vse eno, kaj ji bo povedal.

Tolikšna ravnodušnost je kirurga osupila. Tako ga je presenetila, da je prvi mah mislil, da se je nesrečnici zmešalo. Toda to misel je takoj spet zavrgel.

»Ne, nocojšnji strašni udarec jo je pobil, in zdaj je kakor posekana. Čez nekaj dni bo spet vse dobro...«

Uprl je svoje oči, ki je v njih gorel ogenj poželenja, v mlado ženo. Kako zapeljiva se mu je zdela v tistem trenutku... Bolest jo je delala še mnogo lepšo v njegovih očeh.

»Prvo igro sem izgubil, si je dejal sam pri sebi. »Toda še se bova srečala, prijateljica!...«

Stopil je proti mladi ženi, ki se je zdrznila, kakor bi jo neizrekli groza gnala od njega. Nehote se je ozrla okoli sebe, kam bi se mogla skriti. Horvin je prestregel ta njen pogled... Razumel ga je! Toda ni silil vanjo. Ustavil se je in dejal:

»Vesel sem, gospa, da ste se prebudili iz omedlevice. Dovolite mi tedaj sporočiti, da je operacija potekla v okoliščinah, ki zbujačo nado na ozdravljenje — razen če ne pride do nepričakovanih zapletljivosti. Taki zapletljivosti so zmerom mogoči, čeprav mislim, da jih to pot ne bo. Upam, da bo vaš mož ozdravel.«

Ko je govoril te besede, mu je igral na ustnicah nasmeh, ki naj bi bil blagohoten, toda v resnici je bil skoraj zloben. In v njegovih očeh... pod trepalnicami, ki so mu krčevito trzale... je gorel zlovesč ogenj... ogenj, kakršnega opazimo v očeh zveri, kadar se poigrava s svojo žrtvijo.

»Hvala, gospod doktor, je zašepetala Ljudmila.

Globok vzdih se ji je izvil iz prsi. Horvin se je obrnil k asistentu:

»Pokličite svoja tovariša... Povedala vam bosta, kaj sem odredil za nocoj.«

Ljudmila je spet trznila v kretnji groze. Bilo je, kakor bi bila hotela izpregovoriti... kakor bi bila hotela krikniti. Toda besede so se ustavile na njenih ustnicah. Stopila je iz kota, kamor se je bila zatekla v prvem strahu, in krenila proti vratom, ki jih je asistent odprl.

»Trenutek, gospa, je tedaj rekel kirurg. »Še nekaj vam moram povedati.«

Mlada žena je obstala. In ko je asistent zaprl vrata za seboj, je zdravnik povzel:

»Tole vam moram reči: Življenje dr. Milavca je bilo v mojih rokah... Prost slednje odgovornosti sem mogel napraviti z njim, karkoli bi bil hotel... Po vsem tem, kar se je zgodilo, bi najbrže noben drug ne bil tako ravnal kakor jaz. Hotel sem izpolniti svojo dolžnost, naj je bila še tako težka.

Trdno sem prepričan, da bo vaš mož prestal to nevarno operacijo... Vedite tedaj, da se bo to zgodilo po moji zaslugi... vedite tudi, da so bile okoliščine nocoj na vaši strani. In naposled vedite, da se svoji ljubezni do vas ne bom nikoli odrekel...«

Ljudmila si je pokrila obraz z rokami. In kakor da ne bi bila slišala poslednjih Horvinovih besed, je zamrmrala:

»Hvala vam, gospod doktor! Hvala v imenu mojih otrok... ki ste jima vrnili očeta...«

»Vrnili sem vam tudi moža!«

Z neskončno žalostjo je odkimala... V njenih lepih očeh se ni zasvetilo veselje. Spet je Horvin osupnil. Zakaj tak mir? Zakaj ta nebrižnost?

»Vrnili sem vam vašega moža,« je ponovil, »ker bi si bil drugače do smrti moral očitati gorje, ki bi vam ga bila prizadejala njegova smrt. Hotel sem vrniti veselje in nado vašim očem, srečo vašemu življenju.«

Nesrečnici se je utrgalo bolešno priznanje:

»Zame ne bo nikoli več sreče ne veselja.«

Čeprav je te besede komaj slišno izgovorila, skoraj šepnila, jih je Horvin vendarle čul. Vztrepetal je. Zakaj zaslutil je, da stoji pred bolešno skrivnostjo.

Nenadna misel ga je prešinila. Ali je mar Ljudmila zdaj nenadoma verjela njegovim besedam pred operacijo?... Ali je mar med tem dobila gotovost, da jo je mož varal?...

Pamet mu je rekla, da je to edino pojasnilo.

Toda saj je minila komaj ura od tistih njegovih besed!... Kaj se je med tem zgodilo, da je nastala v njej tolikšna izprememba?

»Kako ste rekli, gospa?« je začudeno vprašal. »Da ne bo nikoli več sreče ne veselja za vas, čeprav vam rešim njega, ki mu je namenjeno vse vaše zaupanje, vsa vaša ljubezen?«

»Da, je dehnila Ljudmila. »Zakaj, tega zaupanja nimam več... Prepričala sem se, da tisto, česar nisem mogla ne hotela verjeti...«

Ni dogovorila. Šele čez nekaj trenutkov je komaj slišno, premagana od ihtenja, z muko povzela:

»Prosim vas oproščenja za trde besede, ki sem z njimi odgovorila na vaše obtožbe proti mojemu možu... Tako strašne so se mi zdele te obtožbe, tako nezaslišane, da jim nisem mogla verjeti... In vendar ste prav imeli... dejstva to potrjujejo.«

Spet si je zakrila obraz z dlanmi. Horvin je zdaj vedel, kar je hotel vedeti. Čeprav ni mogel niti slutiti, katera bi bila tista dejstva, ki mu je mlada žena o njih govorila.

Ljudmila se je zdaj vzravnila in spustila roke z obraza. Sliki Marka in Bože sta ji iznova stopili pred oči. Ne, ne sme se predajati obupu, zaradi njiju dveh ne!

Važno opozorilo!

Žrebanje za nagrade našega velikega nagradnega natečaja se bo vršilo

v sredo, 12. aprila t.l.

Glejte, da poravnate naročnino čim preje, da boste lahko tekmovali za lepe nagrade. Naročnina mora biti v upravi najpozneje do 11. aprila.

In s stisnjenim glasom je povzela:

»Torej lahko sporočim svojima otrokoma, da bo njun oče ostal pri življenju?...«

»Da. Razen — to vam moram izrečno ponoviti — razen če ne nastopijo zapletljivosti. Toda, mislim, da jih ne bo.«

S tresočim se glasom je nato vprašala:

»In kdaj ga bom lahko videla?«

»Kadar boste hoteli, gospa... Mislim, da se mu bo že jutri zjutraj, če ne prej, vrnila zavest. Pazili bomo nanj, lahko se zanesete...«

Kirurg se je priklonil, da skrije blisk, ki se mu je zasvetil v očeh... Ljudmila torej ve, da jo je mož varal! To pomeni velik adut zanj v novi igri, ki se šele začne!

Takrat je potrkalo na vrata. In v sobo so stopili asistenti in oba strežnika z ranjencem. Nekaj minut nato je Ciril spet ležal na postelji.

Ljudmila je stopila k postelji. Njene oči so se srepo uprle v ranjenca. Njene ustnice so bile blede, kakor brez krvi, stisnjene. In na njenih trepalnicah so se zdajci zalesketale solze in ji spolzele po licih. Potem se je sklonila k ranjencu.

Ali bo poljubila nesrečnega? Dolgo je pomišljala, plen nasprotujočih si čuvstev. Naposled so se njene ustnice doteknile Cirilovega obraza. Potem se je sunkovito vzravnila in obrnila proč. In kakor v snu se je njen korak obrnil proti vratom.

»Jutri pridem pogledat, je dejala z glasom, ki si je zaman prizadeval, da bi bil trden in hladen.

Pri vratih se je še poslednjič obrnila in pogledala po ranjencu. Neskončno žalost je razodeval ta njen pogled. Za trenutek je postala. Potem se je pa sunkoma odtrgala in stopila čez prag.

Kirurg je odhitel za njo. Brez besede. Bil je preveč dober igralec, da bi pokazal svoje razočaranje nad izgubljenim prvo igro.

Spremlil je mlado ženo do vrtnih vrat. Noč je bila temna, brez zvezd. Dež je prestal, toda zato je zavijal tem hujši vihar. Nekje v zvoniku je bila ura polnoč. Zunaj na cesti je še zmerom čakal izvošček, ki je bil Ljudmilo pripeljal.

Horvin je odprl vrata voza in pomagal Ljudmili vanj. Nato se je vljudno, a mrzlo priklonil in vrata zaprl.

Izvošček je pogнал. In voz je zdrdral v noč, vozeč s seboj nesrečno ženo, ki je venomer mrmrala kakor v snu:

»Oh, Bog, kako naj pozabim to izdajstvo?«

Horvin se je vrnil v hišo. Počasi je stopal po stopnicah, ki so držala v bolniško sobo. Tam je sedel kraj ranjenca dr. Svetlič.

»Kaj novega?« je vprašal kirurg.

»Nič... Še zmerom od časa do časa živčni trzljaji... Malo prej je zavzdihnil...«

»Vsako uro premenite obvezo in izmerite vročino. In če bi se zgodilo kaj nenormalnega, me takoj zbudite.«

»V redu, gospod primarij.«

Kirurg je nato odšel v svoje stanovanje. Luči v hiši so se druga za drugo utrnile... Tišina je zavladovala... Le od časa do časa jo je pretrgal piš vetra.

Dr. Horvin je dolgo hodil po sobi gor in dol. Na ustnicah mu je igral skrivnostni usmev... isti usmev, ki se mu je to noč že nekajkrat prikrdel na obraz. Šele pozno v noč je legel.

Ni še napočil dan, ko je bil že v sobi števil. 7. Ob znožju ranjenčeve postelje je našel dr. Ivanca, ki je zamenjal dr. Svetliča.

Plavi las

Sličica. - Napisal S. Falkenau

Če bi jo bil kdo vprašal: »Ali imaš tega moža res rada?« bi bila skomignila z rameni in odgovorila: »Ne vem, toda vzlic vsem slabim lastnostim, ki jih svet vidi na njem, je vendar v tem človeku nekaj tako neskončno dobrega, da upam in verujem, da se bo iz ljubezni do mene izpremenil; zakaj če bi ga zdaj zapustila, bi padel še globlje.«

Jochen Dähne je bil res nekam zanemarjen. Sicer se mu njegovih šest in trideset let ni prav nič poznalo, njegov obraz je bil mladostno svež in nihče, kdor ga je poznal, ne bi bil mislil, da časih po cele noči presedi pri kvartah. In samo oni, ki zna čitati v človeških očeh, je mogel opaziti, da je ta njegova veselost neprilodna, le oni bi spoznali trudnost pod to dozdevno objestnostjo. Povsod so ga radi imeli, znal je modro in zanimivo pripovedovati z malce porogljivosti, svoj poklic — bil je reklamni risar — je pa opravljal tako rekoč mimo grede. Le njegova velika nadarjenost ga je obvarovala, da ni izgubil službe.

Od svojega dela je vselej zbežal v gostilno. Toda tam ni nihče ničesar vedel o njegovi prošlosti. Pred kakim letom dni se je bil prvič v teh krogih pojavil in je kmalu zaslovel s svojim dobrim igranjem skata in biljarda.

Tak je bil Jochen Dähne, ko ga je Hana spoznala. Ugajal ji je na prvi pogled. Pribežala je bila pred dežjem v gostilno. Jochen Dähne je igral biljard in jo skrivaj opazoval, zakaj spominjala ga je na neko drugo, in to ga je iznenadilo. Ko so pri sosednji mizi začeli nekaj namigavati nanjo, je počasi stopil k njej, se ji priklonil, povedal svoje ime in dejal:

»Tole menda ne bo pravi kraj za vas... Trenutek, prosim.«

To rekši je odšel ven in poklical taksi. Hana je bila v precejšnji zadregi, vendar se je odzvala miglaju njegovih oči in stopila k njemu.

»Kam?« je kratko vprašal. Povedala mu je, kje stanuje. Priklonil se ji je, odprl vrata in sedel k njej. Povedal je šoferju njen naslov. Potem se je naslonil nazaj in začel, kakor bi bila že stara znanca, z njo kramljati. Toda venomer je moral misliti na bolešno podobnost te tujke z njegovo prvo ženo.

Tako sta se spoznala. Šele čez več tednov je odkrila njegove napake, njegovo nebrižnost za obleko, njegovo večno denarno zadrego; videla je, kako je raztrgan pod svojo blestečo, gladko zunanostjo, toda prav tako se ji je po drugi strani utrdilo spoznanje: kako dober človek je.

Dobila sta se vsak dan, sporekla sta se in spet spravila, rada sta se imela in sta to tudi drug drugemu povedala. Hotela sta vse življenje ostati skupaj. Zato je Hana prosila, naj bi vendar opustil to gostilniško življenje. Ubogal jo je, kolikor je mogel.

Pri neki priliki, bilo je še v prvih časih, jo je vprašal: »Ali si že kdaj imela katerega moža tako rada kakor mene, ali pa morda celo bolj?«

Nekoliko se je obotavljala, potem mu je pa pogledala v oči in odgovorila:

»Da, nekoč sem ga imela rada... toda bil je poročen in je imel že tri-

letnega dečka. To me je stalno bodlo... V otroku je ljubil svojo prvo ženo, in meni je bilo za malo, da bi svojo ljubezen delil... In tako je bil otrok kriv, da sva se razšla...«

»In si ga bolj ljubila kakor mene, Hana?«

Skomignila je z rameni: »Tega ti ne vem povedati, Jochen... Ljubila sem ga, da, mogoče v nekaterem pogledu bolj ko tebe, zakaj bil je zelo fin, zelo čist navzven in na znotraj... Pri njem nisem nikoli imela materinskega občutka, ki se ga pri tebi sploh ne morem več iznebiti.«

»Star človek sem že,« ji je ugovarjal s smejočimi se očmi, toda za njimi je ugenila strah.

»Saj si neumen!« Nežno mu je stisnila roko.

Jochen Dähne se je v Haninih rokah in pod vplivom njenih besed skoraj nezaznavno spremenil; spet se je jel brigati za svoje delo. Kupil je več oblek in v gostilnah in kavarnah so ga zdaj zamačevali. Podredil se je dobremu vplivu, ki ga je Hana imela nanj, rad se je dal voditi, in tudi ona je zdaj rada govorila o duvu, ko se bosta poročila. Toda opazila je, da se nekam plaho ogiba tega pogovora. Jela ga je študirati. In z določno slutnjo si je dejala: Nekaj skriva pred menoj. Ljubosumnost je začela tleti v njej. In poleg velike materinske ljubezni je začutila zdaj v sebi tudi žensko. Strah jo je postal misli, da bi ga izgubila, in zato je tem jasneje občutila vrednost tega, kar ima. In to spoznanje jo je navdalo s strahom, ko je nekega dne odkrila na njegovem temnovišnjem suknjiču dolg plav las. V začetku o tem še govoriti ni mogla, zato je pa tem več nanj mislila. Kadar je bila skupaj z Jochenom, je nalašč govorila samo o nepomembnih rečeh. Ko je ostala sama, je pa zato tem bolj trpela. Čutila se je užaljeno v dno duše, jasno je videla pred seboj pot, ki ji jo je predpisoval njen ponos, toda poguma ni imela, da bi šla po njej, ker je Jochna preveč ljubila.

Tri tedne nato sta doživela tisto uro, ko ni več moči zamolčati slutnj, ne da bi se ubila ljubezen. Hana je bila bleda in njene roke mrzle ko led, ko je vzela iz svoje torbice skrbno zganjen svilnat papir, ga razgrnila in položila predenj plavi las.

»Pred tremi tedni sem ga našla na tvojem suknjiču, Jochen, cele tri tedne sem trpela s to zavestjo v srcu, toda prav imaš, ko si pravkar dejal: tako ne gre več dalje.«

Strmo je zasrepele v plavi las. Zasopel je.

»Povej mi brez obzirov vso resnico, Jochen... vse, vse, samo ne laži... Kdo je ta ženska, ta plavolaska?«

In ko je molčal, je silila vanj: »Glej, zadnje čase si se tako čudovito izpremenil, priden si pri delu, soliden si postal, čisto drugače živiš kakor tedaj, ko sem te spoznala... Mogoče je bilo samo trenutno poznanstvo, mogoče bom lahko prebolela, ne vem; če bo kako mogoče, bom poskusila, ker te imam preveč rada, Jochen... Samo resnico mi povej... Kdo je ta ženska?«

Ves bled je vstal in samo rekel: »Pojdi, da ti jo pokažem.«

ODSLEJ:
SOLNCE PO NAROČILU!

Beljenje na trati brez solnca? Ni mogoče! Samo solnce beli perilo s pomočjo kisika. V kotlu kjer je Radion je vedno solnce! Radion pere in beli perilo sam — na milijone kisikovih mehurčkov opravi previdno to delo — oni spravijo čistilno peno mila sami skozi najdrobnejše gube. V najkrajšem času je perilo čisto in belo ko sneg.

Schichtov
RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI

R.14-33

In ko je obstala kakor pribita, je dodal: »Zaradi najine ljubezni, Hana, te prosim, pojdi z menoj...«

Tako sta šla molče po samotnih predmestnih ulicah. Pred neko visoko hišo je Jochen obstal, potem se je pa zdrznil in stopil naprej.

»Ne morem...« je onemoglo zaječala Hana.

Tedaj jo je čvrsto prijel za roko in potegnil s seboj. Šla sta v drugo nadstropje. Na levi je zagledala napis: Dähne. Jochen je pozvonil. Hana je mislila, da bo umrla. Toda on jo je trdno držal in podpiral. Že starejša, ljubezniva dama jima je odprla.

»Dober dan, mati, to je Hana,« je rekel Jochen, in glas se mu je tresel.

Stara dama je peljala Hano v stanovanje. Jochen je z vprašanjem v obeh pogledal mater. »V balkonski sobi,« mu je odgovorila. Jochen je podprl Hano, ko jo je peljal skozi odprta vrata v svetlo sobo. In tiho, toplo, ljubeče je poklical: »Eva...«

Plavolaso dekletce kakih petih let je prišlo z balkona in njeni plavi lasje so se zlato zalesketali v solncu. In z vriskajočim vzklikom: »Papa... papa!« mu je otrok stekel naproti, toda ko je zagledal tujo damo, je prestrašen obstal.

»To je tista plavolasa žena, Hana... moj otrok iz prvega zakona... Nekoč si mi pripovedovala o nekem doživetju, zato me je bilo tako strah tega trenutka...« Začudeno je gledal Hano, ki je s solzami v obeh pokleknila in razširila roke pred plavolasim dekletcem...

Vsa plaha je deklica stopila bliže, oprezno, čeprav ji je očelov smehljal dajal poguma. Hanine roke so jo potegnile k sebi in njene oči so se potopile v Evine, kakor da prosijo ljubezni in zaupanja.

»Evica, kako srčkano malo dekletce si!« ji je šepnila v uho. »Kajne, medve se bova imeli zelo radi?... Prav tako kakor imam rada tvojega papana...«

Toda Eva je ostala resna. Priklonila je, nato pa počasi vprašala: »Kako ti je pa ime?«

Tedaj je dejal Jochen, še preden je Hana mogla odgovoriti na otrokovo vprašanje:

»To je tvoja mamica, Eva, ki naju bo zmerom rada imela — ali verjameš?«

Še enkrat so velike sinje Evine oči temeljito pretehtale nepričakovano mamo, nato je pa priklonila in važno odgovorila:

»Da, papa, verjamem...«

Jovhnova mati je tiho stopila na balkon, zaprla za seboj belo pleskana vrata in se zagledala v jasni solnčni dan.

»Bog bodi zahvaljen,« je pobožno pomislila in sklenila roke, »zdaj bo moj fant vendar že prišel do miru.«

Zlobno

»Vida se je dala pretekli teden fotografirati. Mislim, da ji mora biti slika zelo podobna.«

»Zakaj?«

»Ker je ni do zdaj še nikomur pokazala.«

Dve vrsti petja

Komaj leto dni je tega, ko me je vprašal režiser Reinhardt v neki večerni družbi, ali sem igralka ali plesalka. Nemo sem odkimala. Ker nisem bila nič. Čisto nič. Samo učenka petja na konservatoriju.

»Kaj res ničesar ne znate?« me je nejeverno vprašal Reinhardt.

»Pač,« sem odgovorila, »peti znam.«

In potem sem se še tisto noč peljala domov po svoje note in Reinhardt zapela.

Drugo jutro si nisem mogla dopovedati, da se mi ne sanja, da imam res enoletno pogodbo pri Reinhardt. Fantastično!

Ne vem, kaj je bilo večje: moj strah ali moje veselje. Oboje me je stresalo kakor vročica. In to se še danes ni dosti izpremenilo. Še danes šklepetam z zobmi in drgetam, kadar stojim pred nastopom za kulisami. Šele tedaj, ko začnem peti, postanem mirna.

Tako neznansko rada pojem! Še kot otrok se spomnim, kako sem vsa zaverovana stala pod drevesom, v čigar vrhu je pel drozg. »Tako bi tudi jaz hotela peti!« sem si rekla.

Zdaj moram pa spoznavati, kako različno utegne biti petje. Na opernih deskah smem peti iz vsega grla kakor drozg v gozdu. Če pa stojim v ateljeju zvočnega filma, moram peti čisto drugače. Niti pol tistega glasu ne smem dati iz sebe kakor v operi. Toda za strogo šolo, ki sem jo morala prestati v filmskem ateljeju, sem zelo hvaležna. Človek skoraj ne bi verjel, česar se vsega nauči pred zvočno kamero. Novinec, ki pride z odra, se mora čisto preorijentirati. Disciplina kretenj in glasu se mora prilagoditi kameri. Naloga je težka, zraven pa mikavna. Treba je z najskromnejšimi sredstvi doseči to, kar napravijo na odru s potratno izbero rekvizitov.

Mojima odličnima tovarišicama Liliani Harvey in Mady Christians je seveda vse to že prešlo v meso in kri. Jaz sem pa šele začetnica in uživam s slednjim vlaknom svojega bitja veliko razliko nastopa na opernih deskah in pred reflektorjem, ki

Avtorica našega članka Friedel Schusterjeva

neusmiljeno razkrije sleherno nepremišljeno kretnjo. In kaj šele zvočna kamera! Vsako napako v glasu vam brez usmiljenja poveča in še bolj spači.

Zato ni čudo, da se mi je prve dni skoraj mešalo. Še v sanjah me je

preganjalo; zgodilo se je, da sem v zmedu zapela Konradu Veitu v filmu »Jaz in cesarica« v angleščini, s Charlesom Boyerjem pa govorila nemški. Tako da sem se potem od strahu zbudila, meneč, da sem pokvarila toliko in toliko metrov filma. Seveda so bile vse samo sanje in oba igralca sta se mi od srca nasmejala, ko sem jima to povedala.

V hollywoodski „Hiši sanj“

pri Liliani Harvey

Majhno garderobno hišico, ki so jo v Foxovem filmskem mestu, Movie-tone City, pripravili za Liliano Harveye, je takoj po svojem prihodu krstila z lepim imenom: »La Maison des Rêves« — hišica sanj.

Lilian Harvey se je tako zelo navdušila za svojo garderobno hišico, ki je v vrtni koloniji med ostalimi garderobnimi »vilami« velikih Foxovih zvezd in zvezdnikov, da je pri priči spesnila nanjo šaljev napev. Lilian pravi, da se ji v sicer praktičnih, a preprostih evropskih garderobah še sanjalo ni, kakšna krasota jo čaka v Hollywoodu.

V resnici ni njena garderoba niti za ameriške pojme nič vsakdanjega. Vsi prostori so svetli in prijazni in opremljeni s prav vsem komfortom. Tudi za obiskovalce so lepi udobni naslonjači, cigarete itd. Nekje je skrit tudi radio. Obiskovalcem se zdi, da se bela in modra barva, ki sta osnov-

zvezdnikov. »Ne mogla bi reči, v kakšnem slogu sem opremila garderobo Liliane Harveye,« pravi Mrs. Kaufmanova. »Prepuštila sem se čisto vtisom, ki sem jih imela od njenih slik in njene pojave v filmu »Kongres pleš«, pa se mi zdi, da sem kar dobro pogodila.«

V hišici je sprejemnica, oblačilnica, velika garderoba za najrazličnejše kostume in majhna kuhinja. Belo, modro in zlato so glavne barve. Tudi svetila so povečini bela, ena izmed svetilk je okrašena celo s hermelinom. Pohištvo je modro in iz rožnega lesa. V oblačilnici je kar cela stena eno samo zrcalo, v sprejemnici pa izpopolnjuje dragoceno opravilo lep klavir.

Filmske novosti

»Ljubček lady Chatterly«

Pred kratkim je Mrs. Lawrence prodala francoskemu filmskemu podjetju »Discobole« pravico za filmanje »Ljubčka lady Chatterly« po romanu svojega pokojnega moža, velikega angleškega pesnika. To knjigo so svoječasno i na Angleškem i v Združenih državah prepovedali zaradi prevelike

Brezplačno!

Ako pošljete svoj točni naslov in priložite v pismu znamko za Din 150, dobite popolnoma brezplačno poskusni vzorec najfinjšega

Floria Porenal

puadra in sicer v barvi, ki si je želite. Obrnite se zato še danes pismeno na Nobilior parfumerijo, Zagreb, Ilica 34, in se sklicujte na oglas v »Družinskem tedniku«.

Floria Porenal krema in puder sta potrebna vsaki dami, ki hoče poudariti čar svoje lepote in mladosti. Velika priljubljenost teh preparatov je dokaz za njihovo odlično kakovost. Porenal puder se odlikuje po svojih izredno lepih barvah in zadovolji še tako razvajeno žensko srce.

»odkritosrčnosti«, šele po temeljitih popravkih in spremembah so prodajo romana spet dovolili.

Novi Albersov zvočni film

Prvi zvočni film s Hansom Alberksom v produkciji Bruna Dudaya ima naslov »Neki gospod Grau«. S prvimi posnetki bodo po vsej priliki pričeli že v začetku aprila v Rimu. Režijo bo vodil Gerhard Lamprecht.

Van de Veldeja film »Ljubezen«

Komaj je Zvočna filmska družba »Gnom« skončala VandeVeldejev film »Ljubezen«, kakršna je ženski potrebna, je že pričela s pripravami za nov film. Film bo obravnaval pereče vprašanje prisojevanja krivde pri ločitvah zakonov in bo družbi »Gnom« zmerom z nasvetom ob strani znameniti kazenski zagovornik dr. Frey. Film bo režiral Adolf Trotz.

Camilla Horn je končala svoj angleški film

Po dovršenem delu pri United Artists v Londonu se je Camilla Horn pred kratkim spet vrnila v Berlin. Na Angleškem je igrala glavno vlogo v filmu »Matinee Idol«, ki ga je režiral George King.

Odisejeva vrnitev

Roberta Adolfa Stemmla, ki je priredil za Charellov film »Ufe« »Odisejev povratek«, so naprosili, da izdela skupno s Francem Schulzom še navodila za snemanje. Erik Charell se mudi s svojima avtorjema pri končni izdelavi rokopisov v Cannesu.

Tom Mix gre v pokoj

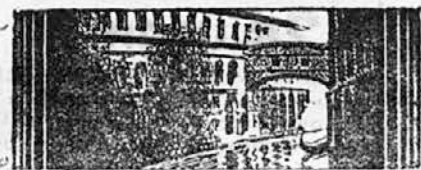
Tom Mix namerava z vso resnostjo filmu obrniti hrbet in se kot »upokojenec« naseliti v Evropi. Njegova mlada žena, Mabel Habbell Ward, znamenita ameriška artistka na trapezu, pojde seveda z njim.

Ameriški časniki pišejo zdaj mnogo zanimivega o tem cowboju in njegovem pustolovskem življenju. Tom Mix je bil nepretrgoma 24 let pri ameriškem filmu in je v tem času izdelal 370 filmov. Mnogi so ustvarjeni po njegovi zamisli, blizu sto jih je pa sam vprizoril.

V tej dobi je Tom Mix ležal šestindvajsetkrat zaradi zlomljenih kosti v bolnicah. Pošteno si je torej zaslužil, da si privošči do konca svojih dni vso udobnost. Če se bo v »pokoju« posebno ljubeznivo lotil kakšnega opravila, menda pač ne bo to jahanje. Morda bo rajši s pipcem obdelaval kose lesa...

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone,
radio-aparate
„SLAGER“
Aleksandrova cesta 4. (prehod palače
„Viktoria“)

MOST VZDIHOV

69. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

Nasmehnil se je.

»Visokost,« je dejal Altieri, »bliža se dan poroke doža z Adrijom. Vse podrobnosti svečanosti so urejene, razen ene točke: na kateri ladji bo vaša Svetlost?...«

»Na admiralski vendar, dragi prijatelj... ali ni tako navada?...«

Altieri se je priklonil in na ustnicah mu je zaigral zmagozladen usmev.

»Zdaj mislim, da lahko grem,« si je dejal Gennaro. Pomel si je roke in prihodnji trenutek ga ni bilo več v dvorani.

»Kar se svečanosti tiče,« je povzel dož, »bi hotel, moj dragi Altieri in dični prijatelj, da bi ostali ves čas v moji bližini, ne zato, ker bi se bal ljudske vstaje, nego zato, ker vam hočem izkazati čast... in vam vsem, gospodje. Zato računam, da boste zbrani okoli mene...«

In dož je smehljaje se, mirno in brez strahu krenil skozi špalir sklonjenih zarotnikov nazaj v svoje sobane...

XXII

Aretinova spekulacija

Naši bralci naj se zdaj izvolijo vrniti z nami v tisto tragično noč, ko se je Bianca ubila v Aretinovi palači, ko je Bembo zbežal iz Benetk in sta se Roland in Scalabrino odpravila na njegovo zasledovanje. Bralci gotovo še pomnijo, da je nekaj ur pred temi dogodki tudi Imperija zapustila Benetke; najbrž tudi niso pozabili, da je pred odhodom naročila svojemu oskrbniku, naj proda vse njene stvari razen velike slike v zlatem okvirju, ki je visela v tisti skrivnostni sobici, kjer smo srečali Imperijo v začetku te povesti.

Pietro Aretino je z razumljivo grozo prisostvoval pretresljivemu prizoru, ki se je odigral v njegovi palači: Roland in Scalabrino sta kakor vihar planila v njegovo hišo, orjak je vdrl vrata v Perinino sobo in tam zagledal Bianco mrtvo, Bembo je bil pobegnil in Scalabrino je tulil od obupa...

Ko je Roland potegnil svojega tovariša s seboj, je Pietro videl, da so se njegove služabnice in lakeji zgrnili v Biancino sobo.

Globoko presunjen je gledal truplo nesrečne deklice, nato ga je pa spet prevzel strah. Obrnil se je k svojim služabnikom in jim velel, naj zapahnejo in zadelažo vsa vrata v hiši, naj se oborože s pištolami in arkebuzami in naj dobro stražijo. Dodal je še, da bo vsakogar z lastno roko ubil, kdor bi se predrznil komurkoli odpreti vrata, dokler ne napoči jutro.

Ta Aretinova povelja so bila izpolnjena kakor bi trenil.

Med tem je Perina s pomočjo svojih tovarišic prenesla Biancino truplo na posteljo; nato je zbrala vse cvetlice, kar jih je našla v hiši, in pokrila z njimi nesrečno Bembovo žrtev.

Aretino je nemo prikimal k temu njenemu početju; potem je poslal svoje ljudi spat. Tudi sam se je vrnil v svojo sobo, tako razburjen in v strahu, da je celo pozabil naročiti svoj običajni čaj.

Toda namestu da bi bil legel, je začel hoditi po sobi gor in dol, zdaj prepuščaje se žalosti, zdaj srdito preklinjajoč.

»Ta Bembo je živina,« je godrnjal sam pri sebi. »Ne bi maral biti v njegovi koži. Mislim, da mu bo slaba predla. Toda kateri hudič mu je rekel, naj si za umor tega otroka poišče ravno mojo hišo? Naj ga kuga! Zdaj imam še mrliča na grbi!... Le kaj naj z njim napravim?... Ali uboga Bianca ni mogla iti drugam umirat? Vse to je močno nesramno, moram že reči. Bom vsaj drugič vedel biti dober z ljudmi... Hudič naj vzame ljubezen! Pri desetih katastrofah je ona devetkrat glavni vzrok...«

Toda kaj mu je pomagalo to modrovanje!

Naposled je legel in zaspal. Toda njegov spanec je bil slab in poln morečih sanj.

Drugo jutro je na vse zgodaj poklical enega izmed svojih lakejev in mu naročil, naj se pobriga za Biancin pogreb. Pogreb bi obstajal v tem, da bi položili Biancino truplo v krsto, le-to pa v gondolo mrtvih, ki bi jo odpeljali v Orfanski kanal, kjer so spuščali v morje trupla zločincev in siromakov.

Zakaj, biti siromak je v vseh časih veljalo za zločin.

Aretino je ravno dogovoril, ko se je zglašil pri njem čolnar, ki mu ga je poslal Roland s pismom.

Kakor smo videli, se je pesnik vestno ravnal po navodilih, ki jih je bil dobil od Rolanda Candiana.

Šel je v mesto, da sam poskrbi za tri krste, v katere je imel spraviti mrtvo Bianco in jo potem pustiti doma do dne, ki ga je določil Roland, nato pa spraviti v Mestre.

Ko se je popoldne v čolnu vračal od mizarja, se je peljal mimo Imperijine palače.

Kakor vemo, ga je bilo Imperije strah; zato se je skrivil pod šotor. Toda Aretino je bil s svojim temperamentom kos ženske in radovednosti je pri njem vselej deloma odtehtala strah; zato je v trenutku, ko je gondola plula mimo palače, tvegat nagel pogled izza zastora. In tako je zagledal pred palačo množico ljudi.

»Kaj to pomeni?« je vprašal svojega čolnarja.

»Vaša Visokost tega ne ve?« se je začudil čolnar. »Saj v Benetkah že vse jutro drugega ne govore kakor o tem: signora Imperija je odpotovala iz Benetk.«

»Odpotovala?« je kriknil Aretino, ki ni mogel skriti veselja.

»Da, že ponoči.«

»Pa si tega tudi gotov?«

»Poglejte, saj ravno prodajajo njeno pohištvo!«

Mojster Aretino se tedaj ni več obotavljal in je pogumno stopil izpod šotora ter velel čolnarju, naj ga izkrci na nabrežju.

Nekaj minut nato je bil že v palači, toda poprej si je dal nenavadno novico še potrditi.

Imperijina palača je bila vsa polna ljudi. Gruča mladih gospodičev je živahno razpravljala o velikem dogodku: o Imperijinem odhodu, o prodaji njenega pohištva, njenih dragotin in umetnin.

Prišli so tudi meščani, ki so se pogajali z oskrbnikom, in ženske, ki jih je bila prignala nepremagljiva radovednost v palačo, o kateri so čule že toliko govoriti; bile so poštene ženske, in naši bralci gotovo vedo, kako strašno mikajo ravno poštene ženske oprava, običaji in dragocenosti kurtizan.

Aretino se je pozdravljalje in odzdravljalje na vse strani prerinil skozi gnečo in prišel do oskrbnika. Vrli mož je prodajal za slepo ceno vse, kar mu je prišlo pod roko, trdno odločen, da potem odpotuje ravno v nasprotno smer, kakor mu jo je povedala Imperija.

Aretino je nakupil nekaj umetnin in jih dal spraviti domov. Nato je radovedno prisostvoval prodaji, in tu pa tam svetoval oskrbniku in mu povedal pravo vrednost posameznih stvari, vrednost, ki se oskrbniku o njej še sanjalo ni.

Pod večer je ostalo le še nekaj kupcev, in tudi ti so se kmalu porazgubili. Palača je ostala zapuščena, skoraj docela oskubljena prejšnjega razkošnega pohištva; kar je ostalo, je bilo pa v neredu in kazalo žalosten in zapuščen vtisk, ki je pesnika navdal z otožno sanjavnostjo.

Takrat je Pietro pripomnil oskrbniku, da je njegova zasluga, če je danes mnogo več dobil za prodano pohištvo kakor bi sicer, če njega ne bi bilo.

Oskrbnik je poznal Aretina; študiral ga je bil kakor znajo uslužbenci študirati ljudi, ki zahajajo v hišo.

Zato mu je hitro odgovoril:

»Saj vem, per bacco! Saj vem, gospod! In verjemite mi, da se moja hvaležnost ne bo pokazala samo z besedami.«

To rekši je s široko gesto pokazal na opustošene sobane in dejal:

»Izberite si!«

Oskrbnik se je nasmehnil s prostodušnostjo mešetarja, ki ve, da ne more sam pri kupčiji niti beliča izgubiti.

Aretino si tega ni dal dvakrat reči. Brez napačne sramežljivosti je jel hoditi po sobanah in pregledovati ostalino, oskrbnik mu je pa svetil s plamenico.

Zdajci je stopil v majhno sobico in obstal kakor prikovan pred veličastno sliko. Toda tisto kar ga je prvi mah presenetilo, ni bilo razkošje barv, ki jih je slikar, očitno genialen umetnik, našel na svoji paleti.

»On!« je zamrmral. »Njegova slika tu!...«

Aretino je šele pred kratkim izvedel, kdo je Roland Candiano. Toda ta kratki čas je temeljito izrabil in si nabral vse podatke o človeku, ki je bil v Črni jami sklenil z njim kupčijo.

»Ali veste, koga predstavlja ta slika?« je vprašal.

»Sina nekdanjega doža Candiana.«

»Tak ga je vaša gospodarica poznala?...«

»Ne vem. Vem samo to, da ga je slikar delal cele štiri mesece, dan za dnem.«

»Toda... model... Tak je Roland Candiano takrat zahajal v palačo?«

»Ne; slikal ga je po spominu.«

»Samo enega človeka poznam, ki bi bil tega zmožen in ima tolikšno bogastvo barv,« je premišljal Aretino. »Ali veste, kako se ta slikar imenuje?« je vprašal na glas.

»Da, Tizian.«

»Mislim sem si,« je zamrmral pesnik. »In če pomislim, da mene nikoli ni hotel slikati! Rekel je, da ga ne inspiriram. Eh, prava reč! Saj bo tudi tako ostalo dovolj spomina za menoj. To sliko vzamem,« je rekel na glas.

Oskrbniku se je podaljšal obraz.

»Okvir je iz suhega zlata,« je dejal.

»Bedak, kdo ti govori o okvirju! Snemi sliko iz njega, to je vse, česar te prosim za usluge, ki sem ti jih napravil.«

»O, to pa žel!« je potolaženo vzkliknil oskrbnik.

Tako je Tizianova slika Rolanda Candiana postala Aretinova last.

Vrnil se je domov, razpel sliko v nov okvir, in jo začel opazovati.

»Prekrasna je, tako mi vseh hudičev... Čudovita kakor vse, kar je Tizian napravil... Kolikšna izrazitost v očeh! Kolikšna nežnost v smehljaju! In te barve blaga... kolikšno bogastvo! Ah, Tizian! Tizian! Skoraj ravno tako slaven boš v poznih stoletjih kakor jaz!«

Ko je tako po zasluženju pohvalil podobo in slikarja, je pomislil:

»Da, toda kaj naj napravim z njo? Da sem bogat, bi jo obdržal... toda dejansko vendar nisem bogat...«

Nekaj dni je Aretino premišljal in razglabljal, ali ne bi prodal slike Rolandu Candianu samemu. Toda nekakšna sramežljivost ga je od tega odvrgla; mojster Aretino je bil cinik, a njegovemu cinizmu ni manjkalo razumnosti.

Nekega jutra je pa nenadoma vzkliknil:

»Našel sem!«

Skočil je iz postelje, kjer je ležal v trenutku, ko se mu je izvil krik, ki ga zgodovina pripisuje Arhimedu.

»Imenitna misel!« je vzkliknil, mehanično božaje svojo brado. »Genialna misel, mene vredna!... Margerita, zajtrk! Paola, moja kami-

žolo iz rožnatega atlasa in moj s hermelinom obšiti plašč! Chiara, moja belo perjanico!»

Aretinke so pritekale in takoj se je začel dirindaj: ene so se zagnale v kuhinjo, da prirede gospodaru zajtrk, druge so pa jadrno jemale iz omar pesnikova slavnostna oblačila. Svojih dvajset minut je vladalo v palači vneto vrvenje, potem je pa nenadoma nastala tišina:

Aretino je sedel k zajtrku!

Ko si je pesnik potolažil slabo voljo in lakoto, je velel pripraviti svojo lepo gondolo, ki jo je veslal Nubijec v beli tuniki, kakor je to videl pri Imperiji; zakaj Imperija je bila Aretinu najpopolnejši vzor.

Potem je začudeno vzkliknil:

»Perine ne vidim nikjer!«

»Pri mrtvi Bianci je,« je odgovorila Margerita. »Bilo bi bolje, da bi se brigala za žive...«

»Molči, gos!« jo je nadrl pesnik. »Perina ima več pameti v peti svojega šolna ko ti v vsej glavi. Nu, nikar se ne cmeri... saj nisem nič hudega mislil... Obljubim ti, če se mi ta stvar posreči, da ti kupim orientalsko ruto, in vam vsem. Mir! Tam, kjer prebiva smrt, mora človek tiho govoriti.«

Pripomniti moramo, da je Aretino te besede ogorčeno vpil na ves glas.

Ko je končal, je stopil dol v čoln in spravil pod šotor sliko, ki jo je dobil pri Imperijinem oskrbniku; seveda jo je bil poprej lepo zavil.

Aretinova gondola se je ustavila pred Dandolovo palačo.

Toda palača se je zdela kakor zapuščena. Dandolov nekdanji služabnik je Pietru Aretinu povedal, da njegov gospodar že nekaj časa prebiva v Altierjevi palači.

Nekaj minut nato je stal Pietro v hiši generalnega kapitana. Tako dolgo je silil, da mora govoriti z gospodom Dandolom, da ga je lakej skupno z dvema možema, ki sta nosila veliko sliko, naposled spustil v prvo nadstropje.

Kakor je vladalo v pritličju spricho množice častnikov bučno vrvenje, tako se je zdelo prvo nadstropje žalostno in tiho.

»Hudiča!« je pomislil Aretino, »ali mar tudi v tej hiši smrt prebiva?«

Sredi tega njegovega premišljevanja so se odprla vrata in na pragu se je pokazal neki mož z že sivečo brado in zgodaj pobeljenimi lasmi.

»Ali je mogoče!« se je začudil sam pri sebi Aretino. »To naj bo veliki inkvizitor?«

»Gospod,« je dejal Dandolo in s kretnjo nedostopne in mrzle vljudnosti beneških patricijev pokazal na stol, »želeli ste govoriti z velikim inkvizitorjem?«

To rekši je prodirljivo pogledal Aretina.

Dandolo je živel čisto sam zase. Toda vsiljivost obiskovalca, njegovo ime in neka nedoločna slutnja so ga navdajale z upom — in strahom — da je ta obiskovalec prišel po naročilu Rolanda Candiana. Zato ga je opazoval s tesnobnim pričakovanjem.

Aretino se je priklonil, nekoliko preplašen spricho žalosti in skrivnostnosti, ki sta ga tu obdajali, njega, človeka kipečega življenja, ki ljubi zabavo in razigranost.

»Povedati vam moram, da sem se odpovedal svojemu mestu... toda...«

»Visokost,« je odvrnil Aretino, »v imenu Benetk obžalujem, da niste več veliki inkvizitor. V ostalem pa želim govoriti osebno z gospodom Dandolom.«

»Ah!« je slabotno odvrnil Dandolo, »tak gre za stvar, ki se samo mene osebno tiče?«

»Naj vaša Svetlost sama presodi... Če sem se zmotil, vas prosim, da mi oprostite. S tem da sem prišel sem, sem res mislil, da vam bom ustregel...«

»Govorite tedaj brez strahu.«

»Evo: ne vem sicer zakaj, toda mislim, da ste morali vi ali pa kateri drugi izmed vaših... da ste morali ohraniti globok spomin na nekega moža, ki mi je čast biti njegov prijatelj. V mislih imam Rolanda Candiana.«

Komaj je Aretino v vsej preprostosti svoje nevednosti izgovoril te besede, ga je obšel čuden strah.

»Veliko neumnost sem napravil,« je pomislil.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Perle, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Zakaj Dandolo je bil nenadoma vstal, bled ko mrlič in s tresočimi se rokami. Nato je hlastno stopil k vratom, jih zapahnil in se vrnil k pesniku:

»Kdo vam dovoljuje take domneve?« je zajeceljal s tihim glasom. »Kaj ste hoteli reči?... Ali prihajate po njegovem nalogu?... Ali vas je on poslal?... Tak govorite vendar!«

»Nikakor ne,« je kriknil Pietro ves v strahu, »prišel sem iz lastnega nagiba... Toda ker je že to ime napravilo tako silen vtisk na vas... sem se očitno zmotil. Takoj spet grem... že grem...«

»Ostanite, gospod!«

Dandolo je uprl v Aretina žareč pogled. Kapljice znoja so se lesketale na njegovem čelu. Naposled se je vendarle toliko opomogel, da je mogel z nekoliko mirnejšim glasom povzeti:

»Sedite, gospod, in govorite svobodno. Kaj mi imate povedati zastran... Rolanda Candiana?«

To ime je izgovoril z vidnim naporom.

»Visokost,« je odgovoril Aretino, »mislim, da je imel Roland Candiano svoje čase stopiti v vašo rodbino?«

Dandolo je vztrepetal, in Aretina je obšel občutek, da je morda napravil še hujšo neumnost kakor prej. Toda Leonorin oče, ves vzburkan od čuvstev, v katerih je prevladoval strah, je hotel zdaj vse vedeti. Premagal se je torej in si otrl pot, ki mu je lil po obrazu, ter s skoraj mirnim glasom vprašal:

»Kako to veste?«

»E, Visokost!« je vzkliknil Aretino pomirjen, »saj govore po vseh Benetkah! Ali mar ne veste, kako še danes pravijo v pristanišču Leonori Dandolovi in Rolandu Candianu — ne veste, da ju imenujejo beneška ljubimca?...«

»Ne, gospod,« je gluho odgovoril Dandolo, »ne vem... ne maram vedeti...«

»Razen tega — in to je tisto, zaradi česar sem prišel — javnost govori, da ste svojo ljubezen do Rolanda Candiana še do danes ohranili.«

»Ah!« je vztrepetal Dandolo.

»Da ga še zmerom ljubite kakor svojega sinu, ki so ga tragične okoliščine zoper vašo voljo iztrgale iz vaše srede...«

»Tako govore?« je povzel Dandolo in še huje prebledel.

»Da, tako govore, Visokost. Toda mogoče so v zmoti?«

In ker ni Dandolo na te besede nič odgovoril, je dodal:

»Vsekako so me ti glasovi vzpodbodili, da storim, kar sem storil. Toda naj se zgodi kakoli, žal mi ni.«

»Kaj ste vendar storili?« je zajeceljal Dandolo.

»Pogledat sem šel v Imperijino palačo,« je dejal Aretino z usmevom.

Učinek tega novega imena, izgovorjenega tjavendan, je bil še strašnejši od vtiska, ki ga je Aretino opazil na Dandolu malo prej, ko je omenil Candiana.

Od tistega trenutka je bil Dandolo prepričan, da stoji pred njim Rolandov odposlanec, in da se ta človek igra s strahotnimi spomini, da bi ga spravil v grozo.

Toda že je Aretino, ves zaverovan v svojo misel, nadaljeval:

»Prišel sem v Imperijino palačo v trenutku, ko so tam prodajali pohištvo in umetnine... Nu, med temi umetninami sem uzrl eno, ki so se zanjo kar pulili. Bila je pa tega tudi vredna, saj je ena izmed čudovitih mojstrovini velikega Tiziana. Razumeli boste, da nisem mogel te slike pustiti, da bi prišla v nevredne roke, razumeli boste, da se nisem pomišljal odriniti zanjo dve sto dvojnih zlatnikov, in naposled boste razumeli, da sem pomislil ravno na vas,

da vam prinesem to sliko... razumeli boste tisti mah, ko boste videli, da predstavlja ta slika Rolanda Candiana... Božanska slika, Visokost, delo, ki je Tizian položil vanj vso mehkost svoje duše, vse veličastje barv, vso nežnost oblik... Kolikšna škoda, sem si dejal, da bi taka slika prišla v roke nevrednih! Ne, stokrat ne! In naj sam izgubim teh dve sto dvojnih zlatnikov, ki sem jih zanjo plačal, vseeno bom gledal, da pride ta slika v roke pravih prijateljev...«

Tako govoreč je Aretino stopil k sliki, ki sta jo bila moža položila na naslanjač. Pri poslednjih besedah jo je razvil in jo postavil tako, da je luč lila nanjo. Zdajci se je obrnil, stopil v stran in z nehlinjenim navdušenjem vzkliknil:

»Poglejte, Visokost!«

Dandolo se je bled ko mrlič, trepečoč in nezmožen sleherne kretnje obrnil. Njegove srepe oči se niso mogle odtrgati od platna... Zakaj to, kar je videl pred seboj, ni bila več samo slika! Bil je Roland sam, ki je stal pred njim tak kakor nekoč, kakršnega je videl v njegovi poslaniški obleki, kot beneškega odposlanca pri papežu... Plač se mu je utrgal iz grla in zdajci si je pokril oči z rokami in zaihtel na glas. In bilo mu je, kakor bi ga Roland s platna obtoževal:

»Kaj si storil iz moje sreče? Kaj si storil iz sreče svoje hčere?«

Aretino vsega tega ni videl. V teatralni pozi je stal pred sliko in se predajal navdušenju nad delom, ki ga je tako drago plačal...

Bila je burleskna tragika in bodeča komedija v tem prizoru: Aretino je mislil samo na to, kako bi sliko prodal, Dandolo, strit, v strahu, si je pa dejal, da si je tak prizor moral prav gotovo izmisliti Roland!...

In potem je Leonorin oče s hripavim glasom, kakor bi bil na koncu svojih moči, zavpil:

»Pokrijte to sliko, gospod, pokrijte jo!...«

Aretino se je z nehlinjeno osuplostjo obrnil k Dandolu. In ravno je hotel spet iznova začeti svoj slavošpev sliki in slikarju... tedaj je pa umolknil, odrevenel od začudenja: vrata v ozadju sobe so se odprla in vstopila je ženska čudovite, a hkratu neznansko žalostne lepote, in ta ženska je z mirnim glasom rekla:

»Oče, jaz kupim to sliko...«

Aretino se je priklonil do tal od občudovanja, ki bi se bilo Leonori zdelo nesramno, če bi se ji bilo zdelo vredno počastiti pesnika le z enim pogledom.

»Pri vseh svetnikih v peklu, pri vseh hudičih v paradižu,« si je rekel mojster Pietro, »še nikoli ni popolnejša lepota navdušila mojih oči!...«

Leonora tako rekoč Aretina sploh videla ni. Tudi slike ni gledala.

Njene oči so visele na očetovem obrazu z neko obupno voljo, kakor da bi jih bilo strah obrniti se k sliki, kjer se je smehljal mož njene prve, nepozabljene ljubezni.

Dandolo je očitno razumel, kaj se dogaja v hčerini duši: zato ni zinil besedice.

Pomignil je Aretinu, naj gre z njim.

In tudi pesniku se je zdelo, da bi bila sleherna beseda odveč in da ne sme ničesar reči tej ženski, ki se je stoječ v somraku zastora, lepa ko boginja, zdela vtelešana misel bolesti in gorja.

Globoko se je priklonil in po prstih odšel iz sobe. In šele potem si je upal v mislih zamrmrati:

»Videl sem v Rimu model, ki ga je napravil Michelangelo za svojega 'Pensierosa'... Kolikšna škoda, da ni videl te 'Pensierose'!...«

V sosednji sobi se je Dandolo ustavil, odprl skrinjo in vzel iz nje dve sto dvojnih zlatnikov ter jih položil na mizo.

Aretino je denar preštel in spravil.

»Visokost,« je dejal, »srečen sem, da je to lepo Tizianovo delo v vaših rokah.«

Nato je šel in Dandolo ga je spremil.

Že je hotel oditi po stopnicah, ko ga je Dandolo prijel za roko.

»Prisezite,« je rekel s stisnjenim glasom, »prisezite, da vas ni poslal Roland Candiano, da ni vse to samo strašna komedija...«

Pomladansko čiščenje

Če možje zaslišijo to besedo, bi najrajši odšli na potovanje. Pa jim tega ne smemo zameriti, zlasti če je žena tako nerodna, da obrne vse stanovanje na glavo, ali bolje, da ga preplavi z vodo in milnico. To seveda ni prav. Pametna gospodinja ne bo tega nikoli storila, čeprav nekatere manj pametne trdijo, da je samo splošno čiščenje na mestu.

Saj se da zmeniti. Soba za sobo pride na vrsto, tako da tega ne čuti niti mož, niti otroci, ki hodijo ali v šolo, ali na delo. Tem ni to nič mar. Kadar pridejo družinski člani trudni od dela iz pisarn ali iz šole, smejo upravičeno zahtevati miru in udobnosti. Gospodinja se mora temu nepisanemu zakonu ukloniti.

Čiščenje naj se vrši po tem redu: najprej spalnica, potem stanovanjske sobe, veža in h koncu jedilna shramba s kuhinjo vred.

Zavesa je treba sneti po vrsti, ne iz vseh sob hkratu. To da sicer gospodinja nekaj več dela, toda stanovanje brez zaves je skrajno neudobno. Zavesam, ki so od dolgoletne rabe postale prhke, je treba posevčati posebno pažljivo, ker utegnejo sicer pri izpiranju storiti žalosten, toda zaslužen konec. Najprej jih je treba previdno stepsti, potem pa namočiti v mehko mrzlo vodo. Prihodnji dan naj se lahko ožmejo in zložijo v čist platnen žakljček, ali v prevleko za blazino. V tem žakljčku se obesijo v vrelo milnico, kjer jih je treba 20 do 30 minut dobro prekuhavati. Dokler so še v žakljčku, jih je treba tako dolgo izpirati, da ostane voda čista. Sele takrat jih vzamemo iz žakljčka in jih nalahko izžete obesimo. Razpeti jih ne smemo, pač pa prilično mokre zlikati.

Papirnate tapete je treba sprati prav nalahko z omelom, okoli katerega je ovita platnena cunja. Če so tapete umazane od dima ali saj, jih je treba obdrniti s kruhovo sredico. Vendar ne gre drgniti premočno in tudi ne križem kražem. Vedno le v eni smeri navzdol. Umazano vrhno plast sredice je treba sproti obrezavati. Mastne madeže orosimo z vato, ki smo jo pomočili v magnezijo, zmešano z bencinom.

Blazine na pohištvo očistimo najbolje z električnim sesalom za prah, zlasti tam, kjer je treba izčistiti prah iz vdolbin. Nikoli pa ne smemo svilenih blazin obdelavati z iztepačem. Mastne in oljate madeže iz pohištvenih prevlek očistimo na ta način, da segrejemo svežo žemljo v pečici, jo prelomimo in s sredico drgnemo blago. Če čistimo z bencinom, (pozor! ogenj!) ne smemo nikoli vlitati bencina na blago. Kos sukna ali kak drugi košček blaga, sličen blagu, ki ga hočemo osnažiti, pomočimo v bencin in zdrgnemo s tem suknom po madežu in v njegovi širši okolici, ali pa kar po vsej blazini.

Preproge osvežimo po iztepanju ali čiščenju s sesalom tako: v smeri vlaken obdrnemo vso preprogo s sirovim kislim zeljem. Za tri do štiri metre veliko preprogo porabimo približno 2 kg. Ali pa: če še sneg leži, obdrnemo preprogo kar s svežim snegom. Lahko pa uporabimo za to tudi mlačno penečo se milnico, ki smo ji dodali žlico salmijakovega cveta. Z namočeno volneno

Kako umna gospodinja spomladi osnaži stanovanje, ne da bi kalila hišnega miru. — Kje naj se spaženje začne in kaj se ne sme pozabiti!

cunjo drgnemo preprogo v smeri vlaken.

Svetlo pohištvo in vrata očistimo najbolje z mrzlo vodo, ki smo ji za vsak liter dodali veliko žlico salmijakovega cveta. Neposredno po umivanju osušimo pohištvo z mehкими cunjami. Previdni pa moramo biti pri lakiranem pohištvu. Bog ne daj, da bi se ga lotili z bencinom ali terpentinom! Madeže umijemo z namočenimi otrobi, sicer jih pa smemo le z vlažno cunjo obrisati in jih nato do suhega zloščiti (zlakirati). Mahagoni in oreh, ki sta izgubila blesk, osvežimo z mešanico cenenege rdečega vina in olja v enakih delih. Z vato namažemo to me-

šanico na pohištvo in jo enakomerno utremo. Poglavitno je, da kesneje pohištvo dodobra naloščimo.

Usnjato pohištvo osvežimo z dobro stolčenim beljakom. Nekoliko popravimo videz usnja tudi s tem, da ga enakomerno natremo z volneno cunjo, ki smo jo namočili v terpentinu.

Parketna tla čistimo sprva z debelimi jeklenimi ostružki, kesneje s tanjšimi, vselej pa v smeri lesnih vlaken. Posamezne madeže zdrgni z bencinom ali terpentinom ter jih povošči in skrtlač. Barvana tla smeš samo umiti z mlačno vodo, jih namažati po vsej dolžini z lanenim oljem ali z voščenim čistilom. Linoleja ne

smeš nikoli čistiti z vročo vodo, sodo ali bencinom, temveč le z mlačno vodo in nejedkim milom. Ko si linolej dobro osušila, ga previdno namaži s terpentinom ali pa z voščenim čistilom.

Beli zdravi zobje sveža

Dolgoletno izkustvo je omogočilo na podlagi znanstvenega raziskovanja ustvariti pasto za zobe RICHMONDS, ki na idealen način neguje in čisti zobe, med tem ko se za popolno nego ust priporoča antiseptična voda za usta ASEPTIN.

En poizkus Vas bo prepričal o izredni kakovosti RICHMONDS paste za zobe in ASEPTIN vode za usta.

Dobi se povsod ali pa pošlje glavno skladišče

NOBILIOR-parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

Ne pozabite!

pril nabavi pomladnih in poletnih plaščev in kostumov

ogledati si veliko izbiro v konfekcijski trgovini

DRAGO GORUP & Co.,

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 16/1

Dekliški kostumi

Kostumi iz treh delov: krilo, bluza in jopič, ali tako zvani kompleti, ki jih tvorita obleka in jopič odnosno plašč, ali pa krila z naramnicami in kratkim jopičem, vse to je moderno. Izbrati je treba tisto, kar se lepše prilaga postavi, ali pa ono, kar bolj ustreza namenu.

Za pomlad in zgodnje poletje so priljubljene rumenkaste in rjavkaste

tkanine. Od bananaste in koruzno rumene barve so v modi vsi odtenki do kostanjeve barve.

Leva obleka z jopico ima sportni videz, kar je posebno podčrtano z našitimi žepi. Če pa hoče mlada gospodična isto krilo obleči tudi za popoldanski čaj, naj si kar čezenoj potegne kozaško blužo, ki bo pokrila žepe. Barve so si lahko močno nasprotni. V

letošnji sezoni nosijo k svetlim krilom celo temne bluže, kar se prav dobro poda.

Elegantna popoldanska obleka in vendar skromna na oko je komplet s krilom na naramnice. Te štiri naramnice so vstavljene šele v višini prsi in se na ramenih križajo. Jopič je prav kratek; zapenja se na en gumb.

Nove knjige

Prejeli smo:

Boleslav Prus: Faraon II. del. Iz poljščine prevedel Franc Koblar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1933. Strani 298. Cena vezani 65 Din, broširani 55 Din.

Jon Svensson: Nonni. Prevedel dr. Jože Lovrenčič. V zbirki mladinskih spisov založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1933. Strani 302. Cena vezani 55 Din.

I. A. Krylov: »Basni«. Poslovenil Bogomil Vdovič, 1932, 80 str. — Knjiga, ki je izšla lani, bo vsled smrti prevajalca gotovo deležna splošne pozornosti, kakršne tudi v polni meri zasluži. Prvič smo dobili z njo izbor najlepših basni ruskega genija. Ta izbor nas uveri, da je sorodni slovanski duh ustvaril vekovna dela, in se nam torej ni treba zmerom zgledovati pri tujcih. Drugič je pa pok. Bogomilu Vdoviču uspela prepešitev teh basni tako popolno in dovršeno, da smo dobili skoraj slovensko originalno delo. Odveč bi bilo, če bi kritikam, ki so se lani pečale s to knjigo, dodajali še nove pohvalne superlative.

V zbirki je 54 basni, ki so časoslovno urejene. Izbor nam nazorno kaže, kako se je Krylov od začetne šablonske oblike basni s tolmačenjem nauka, dvigal vedno više do monumentalne preprostosti in sile. Življenjepis I. A. Krylova je prispeval dr. Joža Glonar, a B. Vdovič pojasnjuje čitateljem, kako se je ravnal pri izbiri. Dodal je tudi opombe k basnim. Iz njih izvemo z začudenjem, da je stara sleherna skoro nad 100 let. — A marsikatera (Kmetje in reka, Velmož in modrijan, Lisica-graditeljica, Občni zbor. Ovce in psi, Dva psa, Britve, Miron, Lev itd.) je tako sveža in pereča, kakor bi bila baš našim dnem namenjena!

Zato naj pač vsakdo seže po tej knjigi, ki jo bo staro in mlado čitalo vedno z novo. Knjiga stane Din 30.— in se naroča v vseh knjigarnah ali pa pri tiskarni »Merkur« v Ljubljani.

Ženski hotel v Švici

V mestu Winterturu v curiškem kantonu je veliki hotel za ženske, ki je prav gotovo prvi zavod te vrste v Švici. Zgradba je plod ženske vzajemnosti. Odbor je rešil nalogo zidanja na ta način, da je morala vsaka bodoča stanovalka plačati vnaprej vsoto, primerno letni najemnini. Tako so zbrale dovolj gotovine za pričetek zidanja. Zgradba je stala okrog pol milijona švicarskih frankov in je bila dozidana lanske jesen. Prve stanovke so se vselile takoj po končani ureditvi. Poslopje je v neposredni bližini železniške postaje in glavne tramvajске proga.

Ves hotel je silno moderen, vendar ne razkošen. Na pročelju so velike in lepe terase, na severni strani pa manjše. Zgradba je trinadstropna. Z glavnega stopnišča prideš na odprte terase, ki so prav za prav dohodi k posameznim stanovanjem. V hotelu je 24 stanovanj in sicer pet trosobnih, štiri dvosobna in petnajst enosobnih. V stanovanjih je ves moderni komfort, elektrika, plin, parna kurjava, topla in hladna voda in telefon. Za red in snago v svojem sta-

novanju skrbi vsaka ženska zase. Uprava vsega poslopja je poverjena nadzornici in nadzorniku. V vsakem stanovanju je seveda z lončenimi ploščicami obložena kopalnica. V predsobjih so vzdane omare za obleke in perilo in predal za čistilni pribor. Kuhinja je tudi obložena s ploščicami in ima plinski kuhalnik, kotlico za pomivanje, toplo in hladno tekočo vodo; ponekod je celo električni štedilnik. Sobe so zračne, svetle in obrnjene k solncu. Tla so posod iz ksilolita.

1000 Din plačam

ako Vam »Radio Balzam« ne odstrani kurjih očes, bradavic, bul, trde kože itd.

Vse tu in inozemske preparate sem poskušal, a prepričal sem se, da je Vaš »Radio Balzam« pri pravi in zadostni uporabi najboljši; zato ga vsakemu priporočam Franc Brenčič, galant. sedlar, Vrhnika. Zahtevajte povsod samo »Radio Balzam«. Lonček Din 10.— (predplačilo) na povzeje Din 18.—, dva Din 28.—, tri Din 38.— pošlje

R. Cotič, Ljubljana VII Šiška)
Kamniška ulica 1a (Janševa)

Pisalni stroj Woodstock

je v Ameriki najbolj iskana znamka. Tudi v Jugoslaviji, zlasti v Ljubljani, jih je že precej v rabi. Vsi se pohvalno izražajo o njem.

Generalno zastopstvo:

TIPKA, družba z o. z., LJUBLJANA
Gledališka ul. 8. - Tel. št. 29-70

Zrcalo se ne more zmotiti

Zrcalo je varuh Vaše lepote, ker odkrito pokaže vse neugodne izpremembe Vašega obraza; zato je njegove opomine treba upoštevati. Z redno rabo svetovno znanega rastlinskega preparata Rejuven Skin Pore Milka boste odpravili vse gube, mozoljčke, ogrce in pege s svojega obraza, in takrat bo zrcalo spet kavalir in Vam bo delalo komplimente.

Masirajte si obraz vsako jutro in vsak večer z Rejuven Skinom in že po kratki dobi boste opazili blagodejni vpliv tega popolnoma neškodljivega rastlinskega mleka. Zahtevajte povsod Rejuven Skin v plombiranem zavitku za 32 Din ali ga pa naročite z glavnega skladišča

NOBILIOR-Parfumerija, Zagreb, Ilica br. 34

Prvi
specialni
atelje
za okvirjenje
slik
—
Zaloga
vsakovrstnih
slik

Julij Klein - Ljubljana

Telefon int. 33-80 Wolfova ulica 4 Telefon int. 33-80

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

„SLAVIJA“ v Ljubljani, Gosposka ulica 12
Telef. 21-76, 22-76

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJE, NOVI SAD in SPLIT

**Oglasi v Družinskem tedniku
imajo vedno uspeh!**

RUFF čokolada = **veselje**
bonboni = **vsake družine**

Da ne pozabim!
Se danes moram poslati naročnino za
»Družinski Tednik Roman«

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za ženska in moška oblačila.

Samo nekaj primerov naših reklamnih cen:

Za damske obleke volnene	Din 28 do 35
„ „ „ plašče	54 „ 68
„ „ „ moške obleke	64 „ 78
Bela tkanina 70 cm	6 „ 9
Šifon 80 cm	11 „ 15
Za rihe 156 cm šir.	20 „ 26
Za kapne 176 „	29 „ 32
Gradl za žimnice	28 „ 38
Svila razl. vrst	19-25 35

Dobro blego, prijazna postrežba

Specijalna trgovina

NOVAK, LJUBLJANA
Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve)